INSIGNES CVRATIONES VARIORVM MORBORVM,

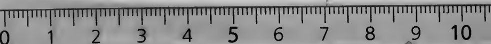
quos medicamentis chymicis iucundissima methodo curauit,

PETRVS IOANNES FABRI,
Doctor Medicus Monspeliensis, Castrinouidarensis Philochymicus.

TOLOSÆ TECTOSAGVM,
Apud PETRVM BOSC, Bibliopolam.

M.DC.XXVII.

LECTORIBVS PETRVS IO. FABER DEVOTISSIMVS S.P.D.

RTEM Spagyricam cùm plurimi vilipendant, in eorum confusionem & opprobrium, has omnes curationes apposui, vt his resipiscant, & tandem inuitis eorum falsis opinionibus palinodiam canant; discent etenim, & videbunt experientia ipsa, morbos quos curatu difficiles putant medici, & quos medicamentis vulgaribus pertinaces, & indomitos quotidie experiuntur, curatu faciles in quibusuis subjectis, medicamentis chimicis conspicient, non solùm podagram, arthritidem, calculum, tabem, quartanam, sed & lepram experientur curatam fuisse spagyrica metho-

do nulla violentia, ſed tuta iucunditate.

Hiſce experimentis certiſsimè exiſtimaui zoïlorum noſtrorum animos ab erroribus educere poſſe, eorúmque conſcientias emouere, vt laudem condignam, honorémque debitum chymicæ arti, ſuis conuitijs furatum, tandem panegyrico decantato ſermone, deuotè reddant: & vt infiniti alij eorum exemplo, ad eam nobiliſsimam artem addiſcendam & honorandam, vtilitate quàm maxima pelliciantur.

Plus eſt vitæ reſtituendæ, imò & conſeruandæ, facultatis & virtutis in ſolo antimonio ſpagyrica arte optimè præparato, quàm in totis pharmacopolarum communium antidotarijs, in quibus ornandis, & complendis tota ferè terra exhauritur, ortus nec occidens ſufficiunt peuuriæ illorum: Poli vtrique non ſat gemmarum, & fruticum habent ad varias antidotariorum compoſitiones perficiendas, aërem quoque ferè omnem, mariúmque cauernas, & profundiſsimos gurgites viſitant, vt hinc ali-

quid vitæ restituendæ & conseruandæ vtile exportare poßint. Heu miseri! cur tantis laboribus & periculis ruri quæritis quod domi est, in centro metallorum & mineralium latet quidquid esse potest in tota rerum natura, vitæ nostræ restituendæ, & conseruandæ efficax & vtile. Nihil inde mirum si metalla Planetis respondeant, hi etenim si nobis vitam impertiant, illa etiam iure merito & naturali, morbos propellent omnes, & amissam sanitatem labentémque restituent: nec Mercurium dicatis venenum, & antimonium, reliquáque mineralia. Quod ex his educunt spagyrici antidotum est, & vitæ fomes, quamuis ex medio veneni sit eductum: antidotarium prædictum, & curationes subsequentes fidem facient tanti facti. Si quis tamen adhuc est incredulus, abeat quæso desperatus in exteras regiones, ibíque comedat porcorum reliquias, cùm illi non sufficiant domi paternæ oppipari cibi, si tandem tamen redeat paterna non frustrabitur benignitate, au-

reo decorabimus illum anulo, lautißimísque ſophorum menſis illum excipiemus, ibíque ſale ſapientum glaucoma ab oculis depellemus, quo depulſo fateri cogetur ſpagyricam artem philoſophiæ margaritam eſſe precioſam, ſpagyricóſque artiſtas reliquis omnibus prænitere Philoſophis, ac veluti duris ſilicibus, pellucidi prænitent adamantes. Quod ſi mihi ipſi gloriam aucupari hinc exiſtimetis, id procul ab animo eſt: artis cuius laboribus inuigilo gloriam & honorem quæro, oſtentationem autem procul à me elimino, & à Lectoribus benigniſſimis id ſaltem extorquere vellem, ne me vllius gloriolæ auidum putent, ſed ſpagyricæ artis acerrimum defenſorem, cui tuendæ quicquid erit ingenij & induſtriæ libenter impendam, arcanáque ſua in laudem honorémque ipſius Lectoribus pandere non recuſabo, vt tandem ipſamet & ipſe collatis hiſce beneficijs, de his bene mereri valeamus. Valete Caſtrinouidarij, decimo Kalendas Maij anni 1627.

CVRATIO PRIMA MANIÆ, ET GANGRÆNÆ.

Omnia medicamenta chymica, quæ in curandis morbis subsequentibus omnibus impensa fuerunt, habes descripta omnia in Myrothecio: si sint desumpta ex animalibus reperies Libro primo: si ex vegetabilibus reperies in Libro secundo: si ex mineralibus reperies in Libro tertio, in Capitulis proprijs & peculiaribus, vbi reperies methodum faciendi dosim & vsum; quocirca in curationibus subsequentibus non repetam, ne actum agam, & fastidio sim Lectoribus, tot repetitionibus; nisi quadam peculiaria medicamenta, vt Lectorem ab inquisitione eorum subleuem.

IOANNES de Ruffinis, vir apud Fuxenses anno 1614. ob bonorum suorum, fructuúmque terræ, illius anni amissionem, & caritatem annonæ, incidit in maniam, in qua curanda conuocatus ego, curationẽ illius spagyricam aggressus sum. Itaque misso sanguine ex cephalica dextra ad quantitatem vnc. viiij. summo manè, eodem die vespertinis horis, arteriam temporalem dextram tutudi, & misi sanguinem ad vnc. vij. robustissimus enim erat ægrotus, ætatis 40. annorum, quadratæ staturæ, nigri capillitij, & temperamenti melancholici. Sequenti verò die, propinatũ est Antimonij præcipitatum, ex aqua com-

muni, ad quantitatem granorum xx. fit autem præcipitatus iste Antimonij, ex gummi illo quod per distillationem educitur ex antimonio & sublimato vulgari, simul coniunctis: hoc gummi rectificatur ter aut quater, donec candidissimum sit & purum: deinde præcipitatur in aquam claram, limpidam communem, & agitantur simul in phiala vitrea, & tamdiu lauatur puluis albus, qui hinc præcipitatur, donec aqua dulcis sit, pereatque omnis acrimonia: deinde siccatur puluis, qui dici potest antimonium præcipitatum. Huius ergo præcipitati antimonij potione, multa sursum & deorsum eiecit, & euomuit, singulisque octo diebus, manè, ieiuno ventriculo, iterabatur eadem potio præcipitati antimonij. Reliquis verò diebus, sumebat summo manè, quantitatem drachmæ vnius, arcani sanguinis humani, in Myrothecio nostro descripti, cum granis tribus aut quatuor arcani opij, vel mandragoræ, aut iusquiami, & hisce solis medicamentis perfectè curatus est intrà mensem, seruato victus regimine, frigido & humido; potabat enim frigidam, in eáque balneabatur sæpissimè. Inter curationem autem fuit vulneratus, in tibia dextra, repentino casu, & per incuriam illius vulneris incidit in gangrænam; ad quam curandam iterum vocatus cum Chirurgo, tetigi vulnus, & partes vicinas, vstas affluxu causticantis humoris, oleo mercurij, seu gummi, superius citato; & post scarræ sublationem quam oleo vitellorum procuraui, vsus sum ad cicatrisandum vlcus, tinctura martis, & aristologiæ rotundæ, & perfectè curatus annuente diuino numine; etsi ab omnibus suis desperatus esset, &

adhuc viuit incolumis & saluus à primo & secundo morbo omnino liber.

Curatio secunda Gangrenæ & Melancholiæ.

BErnardus N. deuotus admodum vir ætatis suæ 40. annorũ ob studiorum feruentem operam, diuinarumq; rerum diurnam nocturnamq; contemplationem, incidit in Melancholiam simplicem, absque vlla febre cum vigiliis maximis & longis; ducebat enim menses integros insomnes, & hebdomadas impransas, ad quem curandum conuocati sunt omnes medici, tum Tolosates, tum alij, qui fama aliqua & arte medẽdi valebant, tentatísque in vanum omnibus remedijs per sex menses, curationem spagyricam tandem agressus sum. Imprimis purgaui ipsum multoties antimonio præcipitato superiori; deinde per quindecim dies vsus est singulis diebus sero, eundo cubitum, arcano Lunæ, & arcano iusquiami ad granorum viginti quantitatem in ℥ß. spiritus violarum, & sic perfectè curatus, seruato victus regimine frigido & humido, potando aquam frigidam, in qua etiam sæpissime balneabatur. Incidit etiam vulnere recepto in tibia sinistra in gangrenã, quam etiam curaui simili methodo, & ijsdem medicamentis, oleo putà mercurij, & antimonij, & tinctura martis, & Aristologiæ rotundæ, & sic conualuit: at paucis abhinc mensibus incidit in quartanam quam iamiam curatam videbimus.

Curatio tertia Febris quartanæ.

IDem ergo vir N. eodem anno 1614. incidit in febrem quartanam, cum tumore pedum & infimi ventris, & dolore ventriculi summo & nausea quotidiana; at breuissimè curatus fuit nostro antimonio præcipitato, febrifugo, & arcano vitrioli nostro, in aqua cinnamomi: ad quantitatẽ autem propinabatur decem guttarum illud arcanum vitrioli, in aquæ cinnamomi ℥ß. idque summo manè, ieiuno stomacho; vsus est etiam per aliquot dies arcano tartari, & tinctura seu extracto theriaces, & sic curatus est, & vixit per multos annos ab omni morbo liber.

Curatio quarta Febris quartanæ.

EOdẽ anno Dominus de Caillauel, nobilis admodum vir, ætatis 25. annorum, prælatę staturæ, & gracilis corpore, melãcholicique temperamenti, quartana fuit detentus per sex menses; omnibusq; tentatis remedijs Galenicorũ in vanum, vsus est bis aut ter antimonio nostro, & arcano tartari, & potu vini puri, victúsque regimine calido, & humido, & sic absque vllo alio tentato remedio euanuit febris, nullis omnino relicta symptomatis.

Curatio quinta febris Quotidianæ.

ANtonius Faber, Canonicus nostræ Ciuitatis, nunc Capucinorum Religionem profitens, anno eodem detẽtus fuit quotidianæ febris symptomatibus, cũ dolore ventriculi, & nausea perpetua; imò & singultu, qui ipsum summopere vexabat, vnica dosi antimonij nostri perfectissime curatus fuit.

Curatio sexta Schirrosi tumoris, & maniæ.

ANno eodem Marcus de Gaillard, ætatis 25. annorũ loci du Mas Sainctes-Puelles, schirroso tumore vexatus in crure dextro, nullam inflammationem, nullúmque dolorem, nisi frigus summum in ea parte persentiens, vocauit me, vt ab eo tumore liberarem: itaque eiecto enemate communi ex decocto emollientium & carminantium, misi sanguinẽ ex brachio dextro, ad quantitatem ℥ viiij. sequentibus diebus purgatus fuit, tribus dosibus iteratis antimonij nostri: deinde applicatum fuit, balsamum sulphuris, ex descriptione Rulandi, cum suo emplastro de sulphure: peruncta hac parte & perfricata oleo tartari cum spiritu vini alchoolisato, & sic intrà paucos dies euanuit omnino tumor, per insensibilem transpirationẽ:at fuit deinde toto anno melãcholicus,tristis admodum, & taciturnus, vigiliísque summis vexatus, & appetitu deiecto:incidit intrà sex aut octo menses, post curationẽ illius schirrosi tumoris in maniã: vocatus ego iterum à suis parentibus misi sanguinem ex cephalica ad animi deliquium; erat enim iuuenis admodum fortis, & quadratæ staturæ: sequentibus diebus purgaui ipsum, extracto hellebori albi, & antimonio meo, per sex dies: & deinde per sex alios dies balneans ipsum frigida aqua,actu;erat enim mẽsis Iulij,in quo calores vigebãt satis: & sic seruato regimine victus humido & frigido,frigidã potando,spiritu violarũ alterato perfectè intrà mensem curatus est & adhuc viuit sanus, & ab omni morbo liber, magno

christianæ religionis incommodo, bellator enim strenuus est, vel potius dicam latro audacissimus, qui in hoc ciuili Gallico bello in itinere magno circa locum Castrinouidarij & du Mas, quamplurimos bonis & vita spoliauit.

Curatio septima meliceridis tumoris in palpebra superiori oculi dextri.

ANno 1615. Germanus Delpy, deuotus & pius admodum Presbyter loci de Vignonet ætatis 55. annorũ tumorẽ satis durum in palpebra superiori oculi dextri habuit, nucis auellanæ magnitudine: originem autem duxit hic tumor, ex vnctione mercurij crudi cum butyro malaxati, vt à scabie liberaretur. Ab illa vnctione statim ortus fuit ille tumor: itaque vocatus curaui ipsum perfectissimè solo litu olei mercurij & antimonij, seu aceto minerali superius dicto. Vlcus deinde ad cicatricem conduxi diachilone magno, & diapalma, oleo vitellorum duorum dissolutis, & in vnguenti consistentiam reductis, & parti applicatis: & sic perfecte curatus est illæsa palpebra, ita vt iam nulla appareat cicatrix, viuit enim adhuc incolumis & sanus.

Curatio octaua Pleuritidis.

ANno eodem 20. die mensis Aprilis, Maria Faber, filia fratris mei, ætatis 10. annorum incidit in febrem ardentẽ cum tussi, & exspuitione

ſanguinolenta, & dolore ſummo lateris ſiniſtri, cum maxima reſpirandi difficultate, magnóque pulſu & veloci. Itaque vocatus primo ipſo die, poſtquam enema eiecit emolliens & refrigerans, miſi ſanguinem ex baſilica ſiniſtra partis dolentis, ad quantitatem vnc. vij. & dedi ſequenti die ſummóque manè grana viginti antimonij mei ſudorifici, in vino optimo:& ſtatim applicato balſamo ſulphuris, & emplaſtro eiuſdem ſulphuris ex deſcriptione Rulandi, ſuper latus dolens, quieuit dolor eodẽ die, & euanuit febris poſt ſudores nulla alia facta criſi: & ſic perfectè curata fuit,& plures alios curaui eadem methodo & via.

Curatio nona febris Quartanæ.

IOanna de D. loci de Belpech, ſerua & ancilla fratris mei, quartana detenta fuit per ſex menſes; anno eodem, vt ipſam curarem purgaui eam croco metallorum per quatuor dies continuos, propinata doſi ſingulis matutinis horis granorum duodecim in vino optimo: deinde iterum purgaui bis extracto hellebori nigri, diebus ipſius paroxiſmi, & propinata tinctura theriacæ ad quãtitatem vnc. j. ſummo manè, ieiuno ventriculo, perfectiſſimè curatà fuit intrà quindecim dies, nullis relictis ſymptomatis, & adhuc viuit incolumis præſenti anno 1625.

Curatio decima Pleuritidis.

ANno 1626. circa menſem Septembris vxor Iacobi Plauty pauperrimi cæmentarij, vi-

victum suum, & vxoris suæ, filiorúmque suorum ex operatione sua quotidiana quærentis, ætatis 40. annorum decubuit, cum febre ardentissima, dolore lateris dextri, exspuitione cruenta, & maxima respirandi difficultate, vrinis admodum rubeis, pulsuque magno & veloci: itaque primis ipsis diebus vocatus medicus dogmaticus, doctus quidem, & expertus admodum, præscripsit illi omnia, quæ conferunt ad tutam curationem pleuritidis, nec vlla dogmatica oblitus est: omnem denique voluit lapidem, tentauítque remedia cuncta Galenica, vt morbum depelleret. Desperatis tandem rebus omnibus, nono die, nulla adhuc facta crisi, & vigentibus omnibus symptomatis, vocatus ego inueni ægrotantem delirantem & phreneticam, cui illico, nullo alio adhibito consilio, quia premebat medendi summa necessitas, dedi drachmam semis arcani sanguinis humani; cum drachma semisse cinnabrij rubei nostri sudorifici, ex antimonio & mercurio sublimato præparati, & post gummi quod ex his per distillationem elicitur, educti, cum ℥ j. aquæ cinnamomi. Asumptione illius medicamenti statim quieuit, & somno irrepto sudor vniuersalis totum corpus occupauit: itaque sudauit toto illo die copiosissimè: sequenti die inueni eam optimè ratiocinantem, & ab omni delirio liberam; at vigebant adhuc symptomata alia: itaque decimo die iteraui dosim eorumdem medicamentorum, ne critico diei superiori, sudoris causam tribuerem, iterúmque dormiuit, & sudauit toto illo die decimo.

Vndecimo sequenti die, quia adhuc supererat febris, & alia symptomata, at valde mediocria, iteraui eamdem dosim, dormiuit iterum, & sudauit, & hora quinta post meridiem fuit ab omni febre libera, & ab alijs omnibus symptomatis : supererat tamen nonnullus in eodem latere dolor, itaque applicaui emplastrum superius de sulphure, quod ex ceræ colophoniæ æqualibus partibus, & semiparte myrrhæ, & æquali omnium pondere balsami sulphuris, vt in sufficientem emplastri consistentiam reducatur constat; & dedi iterum vnicam dosim præscripti medicamenti, & iterum dormiuit, & sudauit, sudore absterso fuit ab omni dolore libera, & viuit adhuc potens & robusta mulier.

Curatio vndecima, suffocationis, Epileptici insultus, & pallidi coloris, & aliorum.

EODEM anno Maria de Charles 20. annorum virgo fuit apud Tolosates, quamplurimis afflicta morbis grauissimis admodum : singulis enim diebus suffocatione premebatur, à syncope & animi deliquio illo redempta, delirio tenebatur & conuulsione totius corporis. Postquam hæc symptomata,

mitigata erant, perdurabant tamen aliquando per quindecim dies, inuitis medicis Tolosatibus, dolore grauissimo & acutissimo arteriarum temporalium premebatur: ibi ingentes eiulatus & clamores erant, & si aliquando dolores hi remissi viderentur, melancholia simplex ægrotantem nostram tenebat: itaque videbatur hæc nobilis puella cadauerosa omnino, pallidissimi coloris & viridis, ita vt & ictero laboraret; virgineo morbo, qui erat centrum & origo reliquorum omnium morborum & symptomatũ: permãsit autem incurata per quatuor, aut quinque annos à decimo quinto anno, vsque ad vigesimũ: cõuocati tamen fuerunt omnes medici Tolosates, vt eam liberarent & saluam facerent: desperatam tandem reliquerunt & tempori curam cõmiserunt, eam relegantes ad natalẽ suam domum loci de Folcarde, vbi natali suo aëre, & amicorum parentũ-ve confabulatione putabant tandẽ eam ad sanitatem redituram fore: nihilominus tamen permansit per multos aliquos menses iisdem morbis afflicta, & cum maiori grauitate & asperitate vigebant symptomata. Ita vt cum essent omnia desperata vocatus fui, & percontatus sum quibus medicamentis Tolosates medici eam ipsam puellam tractauerant; itaque vidi enemata præscripta fuisse carminantia, & emollientia, Apozemata, iulapia, menses prouocantia, balnea, vnguenta, Emplastra, embrocationes, multáque alia medicamenta, quæ lubens omitto, ne tædium pariam; ità vt cum animaduerterem morbum hunc medicamentis Galenicis non potuisse curari, at potius exasperari,

exaſperari, curationẽ Spagyricam aggreſſus ſum; imprimis percontatus ſum quibus alimentis ipſa ægrotans vti ſolebat, & inueni, toto vitæ ſuæ tempore aquæpotam fuiſſe, carnes omnes reſpuere, & iuſcula carnium: vtebatur ſolùm fructibus omnis generis, & ouis cum pane coctis, & iuſculis oleo, & herbis quibuſdã alteratis. Quamobrem mutaui illius victus regimen, vinum pedetentim aſſuefacere præſcripſi, donec purum biberet, & regimen victus totum erat calidum & humidum: deinde præſcripſi ſalem vitrioli, in aqua arthemiſiæ diſſolutum, ad quantitatem drach. j. in vnc. j. aquæ arthemiſiæ. Tanta fuit huius medicamenti virtus, vt ferè omnia ſymptomata tanti morbi receſſerint; vomuit enim quamplurima pituitoſa, primò & vltimò viridia & flaua, maxima quantitate: hoc ſolo tantùm vſa medicamento, & balneo vini cum tartaro, curata perfectè fuit intrà octo dies: cuius tanti beneficij memor ipſa puella, prædiues admodum, & nobilibus orta parentibus, ſe, ſuáque omnia, magna adhibita cautela ex mea parte, mihi ipſi in matrimonium legitimum tradidit, & contulit: ex cuius honeſtis amplexibus contra medicorum omnium opinionem filios pulcherrimos habeo.

Curatio duodecima, Hiſtericæ paßionis.

NObilis Domina de Montagut, caſtiſſima vxor Domini de la Barre, loci de Faïa, anno

eodem, circa menſem Septembris parturiit fœliciter, & à partu ob incuriam & inſcitiam obſtetricis mulieris ex cochijs retentis, incidit in hiſtericam paſſionem, decubuit tribus integris diebus ſemimortua, abſque pulſu apparenter, ſine voce & reſpiratione ſenſibili, oculis clauſis, & medio infimo corpore, frigida: à parentibus & à ſuo cariſſimo coniuge vocatus ſum, vt diſcernerem, num penitus mortua eſſet, vt ſepulchro mandaretur: cogitabant enim omnes de funebri pompa potiùs, quàm de ſanitate reſtituenda. Inueni ergo ipſam in lecto iacentem, ſine pulſu, ſine voce, ſine reſpiratione, candelam enim accenſam ori, naribúſque appoſitam nullo pacto diſſlabat, calore tamen ſatis blando membra ſua ferè omnia fouebantur, rigida tamen, & conuulſa omnia erant. Iuſcula, vinum, & aqua in os iniecta indeglutita manebant, clyſteres iniecti manebant in inteſtinis abſque vllo effectu, cucurbitulæ cum multa flamma, & profunda ſcarificatione applicatæ fuerant cruribus, & tibiarum ſuris, frictiones duriſſimæ factæ, adeò vt excoriata fuerat, mortuam eſſe, aut morti proximam eſſe credens de reditu cogitabam. Attamen priùs tentaui remedium ſequens: ſumpſi ſalem vitrioli in Palladio meo deſcripti, & in aqua ſaluiæ diſſolui; quantitas autem erat ſalis ʒ ij. aquæ ſaluiæ ℥ ij. & primò in os ægrotantis inieci cochlearia duo aquæ imperialis, deglutita tandem abſque motu euidenti illa aqua imperialis, ſubtilis enim erat admodum & rectificata, iterum inieci ſalem meum vitrioli diſſolutum in aqua ſaluiæ, & appoſui aquam imperialem ſimul, vt virtute aquæ imperialis deglutiret

medicamentum ſtimulato calore gutturis, & muſculorum laryngis, acrimonia aquæ imperialis, deglutijt tandem omnia cum aliquo motu perceptibili laryngis: duabus horis tranſactis à potione illa ſumpta, copioſiſſima eiecit multa bilioſa per anũ: itaque mutatis linteamentis, & epithematis appoſitis cordi ex aqua imperiali, & aqua cinnamomi, cum confectione alchermes, guttíſque nonnullis olei cinnamomi, iterum eiecit quamplurima bilioſa porracea per anum, & ex vtero quamplurima nigra, fœtidiſſima, putrida, & malè olentia: aperiit tandem ab eiectione illa oculos, & reſpirauit ſatis libere, & voce dolenti conqueſta eſt: ſequenti verò die poſt multas tota nocte eiectiones, perfectè locuta eſt, & nouit omnes. Dedi iterum eamdem potionem ſalis vitrioli, cum aqua imperiali, & ſaluię, & vomuit multa pituitoſa & bilioſa, & apertus eſt vterus omnino, & fluxere cochia copioſiſſimè, & cõualuit omnino, & adhuc viuit, & eſt mater multorum filiorum. Quamplurimas ego deinde curaui ſimiles ſuffocatas mulieres, imò & virgines.

Curatio decima tertia, calculi Renum.

ANno 1617. circa menſem Septembrem, Antonius Colum, dictus Darengue, crudeliſſimo dolore renũ diuexabatur, cum vrinæ difficultate, & cruris dextri paralyſi, & ambulandi impotentia: poſtquam remedia omnia dogmatica & vulgaria expertus eſt, à me ipſo præſcripta, qua ſi deſperabam de ſalute ipſius; ſuſpicabar enim calculum magnũ in renibus & veſica, tandem vt omnia tentarem, purgaui priùs quater, per quatuor dies

continuos absque vlla intermissione, croco metallorum, quod est antimonium vstum, cum sale nitro, & aqua deinde communi lotum. Deinde dedi mercurium sudorificum, per sex dies, vt pituitosos, serosósque humores, quos & mercuriales dicimus discuterem: interim potabat aquam saxifragiæ cum spiritu acido mercurij: est autem hic spiritus extractus ex gummi antimonij, & sublimati mercurij, dum puluis albus & purgans præcipitatur per aquam communem: aqua acida redditur, & per distillationem separatur aqua communis, & vltimo stillat spiritus acidus mercurij, & antimonij, saxifragus, quo vsus sum in hac cura. Curatus enim fuit intrà quindecim dies, & liberatus à dolore, & reliquis omnibus symptomatis, sabulosa materia copiosè eiecta, per vrinas, imò & sexaginta calculos, ossium dactylorum magnitudine vrinali meatu eiecit.

Curatio decima quarta, Febris Hecticæ, & Gonorrheæ.

PEtrus de Caillauel ætatis 25. annorum, nobilis admodum adolescens, anno eodem, ex Lutetia Ciuitate gonorrheam virulentam domum exportans, conuocatis Medicis Tolosatibus, & medicamentis omnibus expertis, per quinque annos integros incuratam seruauit gonorrheam illam; inciditque tandem in febrem lentam, cum alui fluxu quàm fœtido. Atrophicus factus omnino, & desperatus, vocauit me, cui dedi per quindecim dies, in lacte humano è mam-

ma recenter extracto, quindecim guttas arcani ſanguinis humani, cum totidem guttis tincturæ coralli, ídque ſummo manè, ieiuno ventriculo: in potu ordinario vtebatur ptiſana ordinaria cum ſpiritu violarum, & ſpiritu acido mercurij, & tinctura auri, oleo vitrioli rectificato extracta, in iuſculis ſuis vtebatur. Ex horum medicamentorum vſu abſque vllo medicamento cathartico, intrà menſem curatus eſt perfectè, & fuit à febre, ab alni fluxu, & gonorrhea ſua vindicatus & liberatus, & intrà tres alios menſes ſubſequentes, in priſtinum ſuum ſtatum, floridum colorem, vigorem; & carnoſum habitum redactus, & tunc temporis matrimonio iunctus puellæ formoſiſſimæ, habuítque filios pulcherrimos.

Curatio decima quinta, Febris quartanæ.

ANno eodem, Dominus de Vernes Iuriſperitus, tunc patronus & cauſidicus ſubtilis, nunc Regius Conſiliarius, ætatis ſuæ triginta annorum, ob ſtudiorum ſuorum feruentem operã, & vigilias in his impenſas, cruditates ingentes contraxit & apexias: ab his incidit in quartanam febrem: tentauit multa remedia Galenica & Chymica, ſed in vanum, inuitis his omnibus perdurabat febris: præſcripſi regimem victus calidum & humidum, potabat vinum purum, & ſummo manè vtebatur hipocratico vino, & aqua cinnamomi, & intrà menſem perfectè curatus eſt, per ſudores copioſos, quos ſingulis diebus per poros corporis natura ipſa valente & robuſta, victu tali refocillata, eijciebat.

Curatio decimasexta, Fistulæ testiculi dextri.

ANno millesimo sexcentesimo decimo octauo, circa mensem Martium, Reuerendus in Christo Pater, Ioannes de Bourgongne, Religionem Capucinorum profitens, & tunc temporis Quadragesimam prædicans, apud sanctum Papulum, incidit in tumorem testiculi dextri prægrandem: tractatus à Medico experto, & famoso, suppuratus est tumor, & Chirurgico instrumento apertus magnam copiam puris laudati eiecit: mansit apertum vlcus per multum tempus, nec ad cicatricem potuit perduci quin saniem semper, & aquosum quid valdè fœtidum percolaret præduro testiculo facto, cum labris præduris, dolore ingenti, inflammatione summa, adeò vt Medicus eius de amputando testiculo cogitaret, & amputasset si annuisset Pater ægrotans qui prius efflagitabat consilium meum hac in re. Itaque vocatus visitans ipsum, sequentibus remediis curaui. Lauaui imprimis vlcus aqua frigida, & inieci in illud, syphone, essentiam martis, & apposui testiculo linteamenta madida spiritu violaceo, cum spiritu mercurij acido, & intrà diem vnum euanuit inflammatio, & tumor, & dolor omnis, & Deum testor, intrà sex dies perfectè curatus est, & ad cicatricem conductum vlcus, nullis adhibitis aliis remediis quàm suprà citatis: viuit adhuc Pater, qui horum omnium testis est, cum omnibus aliis Re-

ligiosis Capucinis, qui Conuentum Castrinouidarensem habitabant tunc temporis.

Curatio decima septima, Faciei vstæ à puluere tormentario.

ANno eodem, circa mensem Iulij, Dominus Dacher, Patronus & Causidicus Castrinouidarensis, à puluere tormentario quem igne tenui in catino stanneo desiccabat, concepta derepente flamma combustus est omnino, facie & manu quam in catino tenebat: vocatus illico inueni eum prætumida facie & capite, absque vllis pilis & pelle in facie: manus verò dextra carne tota exspoliata erat: dolores erant adeo atroces, & summi vt conuulsione teneretur: butyro saturni illico applicato, cum spiritu iusquiami, & mandragoræ, & aqua rosacea, & frequenter mutatis hisce medicamentis, vt acrimoniam salis nitri combusti retunderent, intrà tres aut quatuor horas quieuit dolor, & intrà sex aut octo dies, perfectè curatus, solo butyro saturni, & oleo vitellorum ouorum: fit autem istud butyrum, ex minio, cerusa, aut lithargyrio, in aceto optimo, ebullito, acetum illud clarificatum & filtratum coniungitur cum oleo violarum aut oleo vitellorum, & agitatione summa conuertuntur hæc duo in butyrum quod dicimus saturni: arcanum combustorum omnium, vt diximus in Chirurgia nostra Spagyrica, Capite de Combustis, Libro tertio.

Curatio decima octaua Gonorrheæ virulentæ.

IOannes Dannette, anno eodem gonorrhea virulenta vexatus per quatuor annos, curatus tandem fuit, ſpiritu camphoræ & therebentinæ, purgato priùs corpore antimonio noſtro; & dato illo camphoræ ſpiritu, ad quantitatem ʒ ß. in ℥ j. ſucci limonum: repetitis doſibus tribus curatus eſt abſolutè.

Curatio decima nona, Carnoſæ ſubſtantiæ in meatu vrinario adnatæ.

PEtrus de Sancto Saturnino, robuſtus admodum,& fortis adoleſcens,ætatis 25.annorũ,eodem anno,ob perpetuas gonorrheas,quas variis in annis paſſus erat, incidit in vlcus vrinalis meatus in quo agglutinando natura fungoſam produxerat carnem, ita vt vrinæ meatus impediretur. Chirurgorum vulgus appellat hunc morbum virgæ carnoſitatem, quam ſequentibus remediis curauimus: candelas tenues parauimus ex cera alba, cui admiſcuimus antimonium crudum, tenuiſſimè tritum, & beneficio harum candelarum apertum meatum vrinæ tenebamus, & leui & inſenſibili corroſione carnem ſuperfluam ſuſtulimus: perungebamus etiam aliquando candelas eiuſmodi ſpiritu mercurij acido, & recenter perunctas iniiciebamus in vrinæ meatum,

ibíque finebamus longo tempore; deinde vngebamus eaſdem candelas oleo vitellorum ouorum, & ſic breuiſſime curauimus intrà hebdomadam, carnoſitatem illam abſque recidiua vlla.

Curatio vigeſima, Quartanæ duplicis.

MAria de Polaſtre filia Regi; Conſiliarij Caſtrinouidarenſis, annos nata 8. afflicta fuit per tres, aut quatuor menſes, quartana duplici, cum nauſea fere perpetua, tumore pedum, ventriſque inferioris, cum ſchirroſa & prædura hepatis, & lienis regione: curauimus autem ipſam etſi deſperatam omnino à parente ſuo, Domino de Polaſtre Regio Conſiliario, ſequentibus medicamentis. Præparauimus imprimis humores tenaces, & viſcoſos iulapijs attenuantibus & aperientibus, oleo vitrioli alteratis, per octo aut decem dies, peruncta quotidie regione hepatis, & renum oleo ſuccini albi, ſeu carabes. Deinde dedimus illi grana decem antimonij noſtri, in cochleari vini optimi, quo multa pituitoſa, bilioſa, & melãcholica, fœtida, & putrida ſurſum & deorſum eiecit. Deinde iterauimus iulapia aperientia & attenuantia, & ſic intrà duos menſes euanuit febris, & omnia alia ſymptomata, præter ſpem & credulitatem ſuorum parentum, qui filiam hanc cùm cariſſimam præ cæteris haberent, ſalutem illius à Deo precibus ſuis obtinuerunt.

Curatio vigesima prima, febris Quartanæ, & Icteri nigri.

Filiola Domini de Vernes, Regij Consiliarij Castrinouidarensis annos quatuor tantum nata, fuit circa mensem Septembris, anni 1618. febre quartana simplici afflicta, permansitque febris in suis typis integris & immutabilibus per septem menses: deinde apparuit icterus niger per totum corpus, & vomitus fere perpetuus, cum tumore satis duro in regione lienis; nigerrimæ verò erant vrinæ. Vocatus ego tunc temporis; antea enim vocatus non fueram, nec alius medicus, vidi filiolam illam, & de salute illius multum speraui, propter vrinam, quam magna copia eijciebat, itaque præscripsi iulapia aperientia oleo vitrioli alterata per quatuor dies, serò & manè sumenda, & vinum modicè dilutum aqua ptisana gramine alterata, & candenti calybe calybeata: hisce diebus transactis dedi grana decem antimonij mei, quo multa absque vlla violentia sursum & deorsum ejecit nigerrima & fœtida, qua sola purgatione euanuit febris, & pedetentim deinde euanuit icterus & tinctum est corpus florido, & viuido colore, & adhuc viuit incolumis & salua filia.

Curatio vigesima secunda, febris Pestilentis.

ANno 1614. viguit febris pestilens per totam nostram regionem, qua omnes fere vexati fuerunt, quamplurimi verò extincti, salui autem multi euasere sequenti methodo. Primis ipsis diebus antequam exanthemata rubea vel nigra apparerent eiecto enemate emollienti & refrigeranti sanguinem mittebam magna satis quantitate, repetita phlebotomia, ne vires ægrotantis disperderentur: sequenti statim die, secundo, aut tertio ab incursu febris dabam grana viginti antimonij mei, quibus multa sursum & deorsum eijciebant, & in multis cessabat febris, & omnia symptomata, & bene valebant; in multis verò non, at persistebat: his autem iulapia præscribebam refrigerantia & alexiteria ex decocto pentaphylli, acetosæ, berberis, & similibus cum oleo vitrioli, quo semper vsi sunt, & diebus criticis vtebantur cum confectione alchermes, bezoartico minerali, quod est antimonium sudorificum, hacce methodo mille curati sunt, inter quos fuit nobilis de sancto Stephano, Dominus de la Pomarede, Dominus de Baraigne, & tota sua domus, Dominus Douradou, Regius Consiliarius: & alij quamplurimi nobilissimi viri, qui Regem nostrum Ludouicum in obsidio vrbis Montis-Albani comitabantur anno 1621, simili methodo, ab hac pestilenti febre

× c'est le même individu

liberati fuerunt, & hi omnes qui meo antimonio semel in mense vtebantur, præseruati sunt illæsi & intacti ab hac contagiosa febre.

Curatio vigesima tertia, Variorum vlcerum per totum corpus.

PEtrus de Turies ingenuus adolescẽs mercator, annos 25. natus, ob prauum vitæ suæ victus regimen, dum mercaturæ suæ tyrocinium Tolosæ faceret, incidit in scabiem profundam & vlcerosam per totum corpus, cum febre lenta, quæ noctu exacerbabatur. Medicati sunt Tolosates Medici ipsum, purgationibus, phlebotomijs & balneis; scabies autem exacerbata fuit potius quàm curata, & conuersa est in vlcera profundissima, cum crustis liuidis &, plumbeis variegatis, ita vt lepra videretur: impotens itaque factus, à suo Domino mercatore veniam petijt, vt Castrinouidarium peteret, sanitatémque ex me, Deo annuẽte, expetere posset; venit tandem & sequenti methodo ipsum curatus sum. Misi iterum ego sanguinem, vt & medici Tolosates fecerant, sanguinémque inueni putridum omnino, & corruptum sepi coloris, non sanguinis. Itaque sequenti die à missione sanguinis, dedi illi grana quindecim croci metallorum, & per tres dies purgaui ipsum, iterata simili dosi. Præparaui deinde humores iulapijs aperientibus & alexiterijs, oleo vitrioli alteratis, & vsus est hisce iulapijs per decem dies: his transactis purgaui iterum ipsum per antimonio meo cathartico: deinde per sex dies

vſus eſt diæta attenuanti & ſudorifica ex extracto gaiaci, cum aqua cardui benedicti parato:ſumebat autem huius extracti ℥ iij. ſingulis matutinis horis,cum drachma ſemiſſe antimonij ſudorifici mei, & omni arte adhibita ſudabat quàm maximè in lecto coopertus: interim ſua vlcera, tangebam ſpiritu mercurij acido, & balſamo tartari, & ſic perfectè curatus eſt intrà viginti dies: in quorum fine miſi iterum ſanguinem ex baſilica dextra ad quantitatem ℥ iiij.& inueni laudatiſſimum ſanguinem, & ſic ipſum dimiſi, & viuit adhuc incolumis.

Curatio vigeſima quarta, Lupi.

ANno 1619. Petrus de Fauſſe, loci de Baraignes, Faber ferrarius, incidit in tumorem ſchirroſum prædurum in tibia dextra, anno ſuæ ætatis 35. tumor iſte primis menſibus indolens fuit, ſexto autem, aut ſeptimo menſe dolor aliquis aduenit, & prætumuit pes totus: ipſemet impatiens ferro candenti tumorem aperuit; nihil autem ex apertura reſilijt, niſi quid ſanioſum: appoſito autem vnguento ex oleo roſaceo & vitello oui, exacerbatus eſt valde tumor, & dolor, in molémque maiorem extumuit pes omnis: ipſe verò ægrotans quia pauperrimus erat, nullos medicos, nec chirurgos vocauit; ſed vt ſanitatem illi, filijſque ſuis, & vxori neceſſariam reſtitueret Deus, votis efflagitabat. Itaque aduenicns ego fortuitò, domi ſuæ inueni ipſum ægrotantem huiuſmodi morbo, viſitaui ipſum, & inueni vlcus

cancrosum,lupum dictum, perfectum omnino & absolutum, labris magnis & præduris, quamplurimis venis nigris & liuidis circumdatum, dolore ingenti & acerbissimo concomitatum: ægrotantem verò inueni febre lenta afflictum, facie plumbea & gracili corpore. Itaque hisce sequentibus medicamentis dedi opem illi citam & tutã:purgaui ipsũ imprimis antimonij mei dosibus quatuor, per quatuor dies propinatis: deinde arcano sanguinis vsus est per quindecim dies;cũ extracto veronicæ. Deinde iterum purgatus antimonio meo, & interim lupi seu vlceris carnes fungosas & superfluas gladio candẽti sustuli ad os vsque, fossile magnum, fossileque minus, eáque carne obducta inueni. His actis oleo mercurij totũ vlcus, & carnem superstitẽ vlceris tetigi, post scarrum decisum oleo vitellorũ ouorum vsus sum & extracto Aristologiæ rotundæ, vt mundificarem vlcus, quod breui factum est, & solis illis medicamentis, regimine virtus obseruato euchymo,calido & humido, ad cicatricem laudatam conductum est vlcus, & curatus est perfecte ab illo vlcere absque recidiua, petitjtque Castra Montis-albani, ibiq; mortuus est non impetu martis, at impetu febris pestilentis, quæ tunc temporis viguit maximè.

Curatio vigesima quinta, Herpetis totam manum occupantis.

MIchaël Sartor Castrinouidarensis, anno eodem, manum dextram habuit contaminatam herpete miliari, maligno admodum, exacer-

babatur enim medicamentis ordinarijs: tentauit æger multa remedia, sed omnia in vanum: venit ad me, auxiliúmque petijt: itaque manum suam tetigi perpauco oleo mercurij, ita vt dolorem nullum sentiret, cautus enim debet esse medicus in administratione & perunctione illius olei; magnus enim est ignis, & si magna quantitate applicetur, magna parit symptomata, inflammationem putà maximam, dolorem ingentem, & tumorem magnum. Quocirca non temerè est applicandum quibuscumque partibus corporis, & si applicari contingat necessitate quadam, cautè admodum & minima quantumcumq; fieri potest quantitate applicandum est. Perunxi itaque herpetem istum quatuor aut quinque guttis istius olei mercurialis, & siccatum est vlcus omnino & curatus est æger, quem, vt radices morbi omnino eradicarem antimonio meo purgaui, & misi sanguinem ex brachio dextro ad quantitatem ℥ viii. & præscripsi vt frigidam potaret per totum mensem Augusti facta enim est cura hæc; in eodem mense.

Curatio vigesima sexta, Herpetis profundi.

DOminus de Labia, Procurator Castrinouidarensis crus dextrum habuit herpete profundissimo per sex annos vexatum, è quo sanies cruenta per tempus effluebat; vt illum curarem misi sanguinem ex basilica dextra, deinde purgaui ipsum antimonio meo, quod ego ne innotesceret nomine Catholici magni, aut febrifugi nominabã; ægroti enim si sciuissét antimonium esse,

noluissent sinere, tantæ est apud omnes infamiæ antimonium; sed hac cautela sanitatem ego omnibus restituebam. Purgatus ergo Labia noster antimoniali nostra purgatione, iulapia refrigerantia, oleo vitrioli alterata sumpsit per octo dies, & interim tetigi vlcus suum oleo mercurij, sed perpauca admodum quantitate & succo semperuiui maioris siccatum est omnino vlcus, & ad cicatricem laudatam reductum breuissimo tempore: viuit adhuc incolumis ab omni herpete liber.

Curatio vigesima septima, Alterius Herpetis.

IOannes Arnaldus de Capella Regius Consiliarius Castrinouidarensis, afflictus & vexatus fuit per multos annos herpetib⁹ in varijs corporis partibus, præsertim in metacarpo manuum: ab hisce vlceribus & scabie maligna ipsum liberauimus misso sanguine, & purgato corpore, extracto Rheubarbari, & scammoneæ, & perunctis vlceribus perpauca quantitate olei mercurij: redibant tamen vlcera, verno tempore, sed quamprimum tacta erant oleo illo mercurij euanescebant: attamen euanuerunt omnino iam, nec amplius vexatus est illis vlceribus, postquam oleo vitrioli in iulapijs acetosis vsus fuerit.

Curatio vigesima octaua, Dysenteriæ.

DOminus Destieu, Mercator vrbis Limosi habuit multos filios, quos omnes dysenteria perdidit,

perdidit, dum autem vnus ex illis iunior & annos quatuor natus superstes esset, & laboraret eadem dysenteria, vocauit me, vt, si Deus annueret, suum filium liberarem à tanto morbo: anno ergo 1620. petij locum illum, vidíque paruulum illum ægrotantem febre magna, pulsu magno & veloci, siti maxima, lingua nigra, eiectionibus conditis sanguine puro, admixta bile porracea, vigilijs cum maximis & torminibus ventris, nauseaque & vomitu fere perpetuo: vt ergo eum curarem à tanto morbo, misi sangninem imprimis è basilica dextra, ad quantitatem vnciarum trium aut quatuor; erat enim infantulus vt dixi: misso sanguine præscripsi ipsi iulapia refrigerantia ex decocto acetosæ, portulacæ, & plantaginis oleo vitrioli alterata, & serò & manè vtebatur hisce iulapijs ad quantitatem ℥ v. serò verò, tempore somni sumebat drachmam semis terræ exanimatæ vitrioli calcinati, ad rubedinem; terra autem illa exanimata dicitur, cum per lotiones varias aquæ dulcis priuatur ab omni suo sale: postquam autem vsus est terra illa tribus vicibus, euanuit omnino fluxus ille sanguinis: permansit autem fluxus biliosus nonnullis adhuc diebus, sed cessauit tandem, & omnia symptomata, & bene valuit, & viuit adhuc magna patris, matrísque iucunditate.

Curatio vigesimanona, alterius Dysenteriæ.

PEtrus Dannette, seruus Domini de la Pomarede, dysenteria laborauit eodem anno, ísque

curatus est vnica dosi antimonij mei, per quam multa eiecit supra & infra, & perfectè curatus est illa sola vice; causam enim dysenteriæ foras eduxit purgatione antimonium meum, sicque morbus & omnia symptomata : euanuerunt viuit adhuc qui testis tanti effectus esse potest.

Curatio trigesima alterius Dysenteriæ.

FRater meus Geraldus Faber, vnicum habebat filium eodem anno dysenteria maxima laborantem, præter cōmunia & parapneumonica symptomata, erat febris maxima & mœror maximus, ità vt totus corporis habitus hecticus videretur & marasmosus, quòd per tres menses dysenteria illa laborasset, absque vllo remedio adhibito: morosus enim erat maxime ille puer, quòd pater in illum nimis esset indulgens, etsi esset puer ille annos octo natus: curauimus tandem illum iusculis alteratis semine portulacæ, acetosa & portulaca, & guttulis nōnullis olei vitrioli, quo etiam sua ptisana alterabatur : sumpsit etiam tribus vicibus terram nostram exanimatam vitrioli, & sic curatus est & liberatus; cùm tamen multi alij pueri eodem morbo laborantes hoc eodem anno extincti sint, quòd similibus non vsi sint remedijs, sed ab alijs medicis diuersimode tractabantur.

Curatio trigesima prima, febris Hecticæ.

DOmina de Caillauel, filia nobilissimi viri de Baraignes, monasticam religionem profitens

in Conuentu loci des Casses, annos nata 25. circa annum eumdem per totum annum lenta febre vexata fuit, gracilescente totius corporis habitu, cum exacerbatione illius febris duabus horis post pastum: incidit autem in hanc febrem ob orationes & meditationes continuas, quas per totam fere diem, noctemque Deo faciebat: itaque cessantibus menstruis purgationibus suis, & melancholica facta incidit in hanc febrem, qua per annum detenta est, & tandem post multa remedia dogmaticorũ, potiones catharticas, phlebotomias, balnea, & lactis humani vsus, incurabilis & desperata fuit à medicis, & relicta. Vocatus ego visitaui ipsam, & fere febre hectica in tertio gradu laborantem inueni, nares erant acutæ, concaua tempora, facies omnino hippocratica, gracili admodum totius corporis habitu, sola pelle membra tegebantur: desperabam ego etiam de salute illius, remedia tamen sequentia tentaui; præscripsi victus regimen euchymum calidum & humidum, vt gelatinis ex caponibus, & perdicibus factis & præparatis vteretur, & in singulis dosibus permiscebatur ʒ j. spiritus violarum, cum guttulis decẽ arcani sanguinis humani, aut ceruini, quod arcanum sanguinis cerui in gratiam illius parauimus hoc eodẽ anno, & post mensem integrum quieuit aliquatenus febris, & moderata sunt symptomata: sequẽti mense vsa est, quia fortior erat aqua distillata ranarum fluuiatilium pro ptisana sua, aqua cinnamomi alterata: in fine autem illius mensis robustior adhuc fuit, & carnosiori adhuc habitu, & apparuerunt menses, quos vt magis prouocarem vsa est copiosiori arcano sanguinis

humani in gelatiuis suis, quas ad quantitatem ℥vj. quater in die sumebat, & in principio alterius mensis in plenilunio copiosè fluxerunt menses, albi primo, deinde rubei, & post decem, aut quindecim dies, in fine istius mensis febris euanuit omnino, & reliqua omnia sua symptomata, recuperato somno, & comedendi appetitu, qui omnino deiectus erat, & sic benè valuit, & viuit adhuc superstes & incolumis ab omni morbo.

Curatio trigesima secunda, alterius febris Hecticæ.

ANtonius de Lorde, anno eodem, ingenuus iuuenis annos natus 18. incidit in febrem lentã, quæ à pastu exacerbabatur, gracilescente totius corporis habitu: itaque vocatus ego, cum altero medico famoso, consilio inter nos habito, ipsum diiudicauimus hecticum in primo gradu, ingruẽte secundo: præscripsimus illi victum humidum, & lac humanum: & ego vt loco ptisanæ vteretur aqua prima stillatitia vitrioli, quæ est phlegma illius, & balnea præscripsimus aquæ dulcis tepidæ, & intrà paucos menses perfectè curatus est, & tota sequenti æstate bene valuit: ingruẽte verò hyeme incidit in tumorem scrophulosum metacarpij pedis sinistri cũ carie ossis phalangis primæ, digiti magni, quo vlcere adhuc laborat rediitque febris hectica, quam curare cum suo vlcere difficillimum iudicarunt omnes Medici & Chirurgi: ego quoque de salute illius maximè dubito, quòd scrophulas internas suspicor; cura-

tionem tamen aggrediar & reponam, si succedat: mortuus est tamen.

Curatio trigesima tertia, vulneris ab ictu ensis in cubito dextro recepti.

DOminus de Sainct Estienne, Dominus de la Pomarede, vulneratus fuit eodem anno à Domino de las Touseilles, ictu ensis in ipsamet articulatione ossis radij cum osse brachij; & quã-primum vulneratus fuit, intumuit valde brachiũ, & dolor acutissimus subsequutus fuit: vocatus ego vt dolori & vulneri medelam afferrem, per chirurgum sanguinem misi ex basilica brachij sinistri, vulnerato oppositi, vt reuulsionem facerem humorum, ne confluerent ad brachium vulneratum: misso sanguine ad quantitatem ℥ viiij. robustissimus enim erat, & annos 25. natus, & sanguineo temperamento: post sanguinis missionem vulnus aqua sclopetaria lauauimus, & tinctura aristologiæ rotundæ, & florum hypericonis spiritu therebentinæ extracta perunximus, & à perunctione quieuit dolor, erat enim perpunctus neruus quidam vnde dolor maximus ortus erat, & hisce solis medicamẽtis curatum est vulnus intrà quindecim dies, absque vllo symptomate.

Curatio trigesima quarta, choleræ Morbi.

RAimundus de Monard, aquarum, nemorúmq; magister, annos natus septuaginta, venerabilis admodũ senex, in quo prudentia & omnes ani-

mi dotes, quamplurimum tunc temporis vigebant, ætatisque labétis nesciebant declinationem: at annorum multorum mole pressus animus veluti palma florebat: decubuit eodem anno 1620. circa mensem Iulij cum vomitu atrabilario crudelissimo, perquàm fœtida enim & nigra eijciebat, eáque multa, & maxima quantitate; intrà enim duos dies, quibus vexatus est æquale pondus sui ipsius horum humorum euomuit. Conuocatis ergo Medicis vt consilium inter nos haberemus de præseruando tanto sene, conclamatum fuit inter nos, vt vna voce desperatum de salute eius, tum ob magnitudinem morbi & symptomatum violentiam & malignitatem, & ægrotantis labilem admodum ætatem & corporis imbecillitatem; nihilominus ego cum medicus suus chymicus & ordinarius essem, mihíque maximè fideret, non omnino desperabam de eius salute. Rogauit ergo ispemet ægrotus, vnà cum vxore sua, vt opem afferrem néue desponderе, vllo modo, quòd vires adhuc valerẽt & animus ægrotantis. Itaque hisce verbis audacior factus etsi pulsus suus esset fere moribundus, iulapium præscripsi ex decocto acetosæ, & pentaphylli & berberis: addidi succum depuratum & coctum cytoniorũ, & tincturã coralli rubei, cum guttulis nonnullis liquoris aërei, & olei vitrioli tinctura auri impregnati: sumpsit huiusce iulapij ℥ vj. tempore somni cum ℥ ij. syrupi violacei, quo per quatuor horas aut quinque placidè admodum & tranquillè dormiuit: à somno expergefactus robustior fuit admodum, & à vomitu illo liber; at fluxit aluus copiosè per totum diem sequen-

tem, & per tres dies ſubſequentes, nigráque multa & fœtida eiecit. Continuatis autem iulapijs quibus tanquillè admodum dormiebat, tandem quieuit aluus, & intrà menſem redijt ad priſtinum ſtatum, firmámque valetudiné noſter ſenex, quem medici omnes moriturum indicauerant.

Curatio Trigeſima quinta, Boulimi, ſeu famis Caninæ.

IDem Raimundus de Monard, poſt tres, aut quatuor menſes à curatione præcedentis morbi, incidit in famem caninam, quam Græci βϰλιμὸν dicunt, & κυνώδην ὄρεξιν: humor enim melancholicus acidi ſaporis, vt plurimum è liene in ventriculum confluebat, ibíque excedentem illum appetitum ſua acrimonia ventriculum vellicante excitabat: fames erat ingens, nullis cibis poterat repleri & ſatiari; etſi enim ad guttur vſque repleretur, nihilominus tamen adhuc famem vellicantem perſentiebat, & comedendi ſumma cupiditate tenebatur. Vocatus ego, dedi pillularum aggregatiuarum drachmam ſemis, granis duodecim antimonij eis admixtis: quibus pillulis ſummo manè propinatis, multa eiecit ſupra & infra, nulla violentia, nec vllo ægrotantis tormine. Præſcripſi deinde ſyrupum de limonibus, guttis nonnullis olei vitrioli tinctura auri impregnatis delibutum, quo vſus eſt per quindecim dies, ſerò & manè longo tempore à paſtu ad quantitatem ℥ ij. ſingulis doſibus,

& hoc vt acrimonia olei vitrioli acrimonia humoris melancholici retunderetur, & dulcesceret: oleum enim vitrioli si admisceatur oleo tartari, quod humori melancholico respondet, dulcescunt ambo, & acrimoniam perdunt, quod cuilibet experienti obuiam erit: itaque vsu illius syrupi & purgatione prædicta perfectè liberatus est ab illo morbo, & per duos annos integros incolumis seruatus est, & liber ab omni morbo; at anno 1622. circa mensem Septembris incidit iterum in coleram morbũ à quo curatus etiam est, sed hectica senectutis & senio, conuolauit in numerum beatorum.

Curatio trigesima sexta, Cari.

FRanciscus de Prats, circa annum 1620. incidit in somnum profundum, à quo excitari non poterat; respirabat tamen nec febris vlla erat, at pulsus admodum tranquillus & æqualis: vocatus ego caroticum iudicaui hominẽ hisce symptomatis affectum; non enim erat apoplecticus, nec lethargicus, nec epilepticus, quod non moueretur, nec spumam in ore haberet, at iacebat sinè motu, sine sensu, oculis semper clausis, florido colore, pulsu magno & æquali, & bona respiratione: curaui ipsum caroticum, data ipsi drachma vnica salis vitrioli mei, in ℥ j. aquæ saluiæ dissoluta, qua potione multa & quã maxima vomuit pituitosa & serosa; solet enim is effect⁹ ex his solis causis euenire. Deinde post purgationẽ illam supernã, à qua statim loquutus est, & nouit omnes, dedi illi aquam

cinnamomi ſtillatitiam, & conſului vt vteretur vino puro; at pauco, ne quantitate vini vapores multiplicarentur, & ad caput aſcenderent, iterúmque catum facerent, & ſic curatus eſt perfectiſſimè.

Curatio trigeſima ſeptima, Lethargi.

ANtonius Colom, baiulus, fortiſſimus, & robuſtus, Caſtrinouidarenſis, circa annum 1614. in febrem continuam & ardentem incidit, ad quam curandam multi fuerunt conuocati Medici, quia pauperrimus erat ægrotus: peractis ergo imperfectè criſibus, circa decimumquartum diem incidit in lethargum ſomnum inexpugnabilem: vxor ſua cum deſperaret de ſalute mariti ſui, & morti proximum iudicaret; venit tandem eiulando, potiùs quàm lachrymando circa ædes meas, & vocauit me in auxilium reſtituendæ ſanitatis ſuo marito: ſtatimque petij domum ſuam, & inueni ægrotantem vultu luteo, & liuido, cum auditu infirmo, clamantem enim me non audiebat, cum læſa ratione & memoria, cum oſcitatione frequenti, & oculis conniuentibus, & lingua alba & ſaliuoſa, ſomnoque profundiſſimo ſepultum, à quo excitari non poterat; & ſi tandem excitaretur, ſtatim redibat in priſtinum ſtatum: febris autem erat magna, & corpus ſuum nonnullis exanthematibus rubeis variegatum: vt ipſum à tanto morbo liberarem, vomitum prouocaui, ſale meo vitrioli, in aqua ſaluiæ diſſoluto, quo vomuit multa & copioſa, pituitoſa & bilioſa; valebant autem vires ipſius ægrotantis adhuc,

itaque misi sanguiné, quia adhuc missus non fuerat, & statim à sanguinis missione fugatus est somnus; à repletione enim humorum dependebat, tum febris & lethargus ipse, non à diminuto calore natiuo, vndè ego purgaui ipsum decimo sexto die, antimonij mei granis quindecim, & à purgatione post paucos dies conualuit omnino, & viuit adhuc sanus & incolumis.

Curatio trigesima octaua, Doloris ventriculi.

MArgareta de Villeroux, vxor Domini Stephani de Monard, Regij Consiliarij Castrinouidarensis, dolore summo ventriculi cruciabatur à quindecim diebus, in quibus comederat caseum recentem & mollem, quem venenatū suspicabantur: erat autem dolor acerbissimus, & crudelis admodum, somnum capessere non poterat, nec vlla edulia sumere, nec vomere poterat remediis nonnullis adhibitis: vltimis autem diebus febris aderat, & partium extremarum frigus, & tremores, & conuulsiones, veneni vera symptomata. Itaque vocatus ego, statim dedi illi potiónem aquę saluiæ, cum ʒ j. salis nostri vitrioli, qua multa eiecit, & vomuit per totum diem, nulla violentia, & tandem eiecit caseum illum recentem, & mollem quem comederat quindecim abhinc diebus, & moderatus est statim dolor, & sequenti die refocillato ventriculo aqua cinnamomi, conualuit omnino, & liberata fuit ab omni dolore & symptomate.

Curatio trigesima nona, Suffocationis vteri.

ANna de la Val, ancilla Domini de Martini, statim à cœna circa mensem Septembris, anni 1620. cecidit sinè pulsu, sine voce, sine respiratione sensibili, ita vt apoplectica videretur: frictionibus multis vsi sunt astantes, & dederunt illi spiritum vini, & aquam cinnamomi, nec propterea redibat animus: idcircò vocatus ego, inueni ancillam illam suffocatione vteri vexatam: quare dedi potionem salis mei vitrioli, cum aqua saluiæ, qua potione multa euomuit, & eiecit, & tandem locuta est, & nouit omnes, & perfectè liberata fuit ab illa suffocatione intrà horam.

Curatio quadragesima, Apoplexiæ, & Paralysis.

DOminus d'Arnoulet mercator, circa annum 1616. apud locum de Folcarde, circa mensem Decembris, annos natus sexaginta, melãcholici valdè temperamenti, tum ob varia negotia quę illi summo cum infortunio superuenerant ob lites varias amissas, & merces, bonaque omnia pessum euntia, statim à prandio cecidit corã me, sine voce, sine pulsu, sine respiratione vlla sẽsibili, sine motu, & sine sẽsu, omnibúsq; animi, tũ corporis facultatibus priuatus, ita vt videretur mortuus: statim ego

cum adeſſem præſens, dedi illi ſalem vitrioli mei in aqua communi: ſemper enim adfero mecum, & antimonium meum, & ſal illud vitrioli. Itaque à potione illa ſtatim vomuit prandium, & maximam quantitatem pituitæ vitreæ, vnà cum cibis in prandio ſumptis, pérque totum diem vomuit, & interim in aures ſuas ſtillaui eſſentiam Cariophyllorum, & thymi, vnà cum cinnamomi oleo ſtillatitio, ſimul mixtis, & in aures, naréſque ſtillatis, & raſo capillitio toto, veſicatoria ex cantharidibus toto capiti, & collo applicaui; & cucurbitulas cum multa flamma, & profunda ſcarificatione ſcapulis affixi, & intrà viginti quatuor horas tandem aperuit oculos, & motus eſt, & reſpirauit, cui ſtatim dedi aquæ imperialis ℥ iij. cum extracto theriacæ ʒ ij. & olei cinnamomi ʒ ß. & olei vitrioli tinctura auri impregnati ℈ ß. dedi hæc omnia in potionem ſimul permixta, quæ ſatis commodè deglutiuit; quamuis adhuc toto corpore paralyticus videretur. Sequenti die, quia adhuc loqui non poterat, ſigna tamen faciebat ſe capite dolere, dedi antimonium meum, ad quantitatem granorum viginti quinque, cum vino optimo, quo medicamento multa per totum diem euomuit, & eiecit ſuprà & infrà, & ſequenti die loquutus eſt admodum balbè, nec brachia mouere poterat, nec pedes, nec truncum corporis, niſi leuiſſimo motu: itaque repetitis medicamentis ſuprà citatis, tum quæ in aures, & nares ſtillata, & infuſa fuerant, tum quæ cardiaca ſumpſerat, ſequenti die iterum dedi ſalem vitrioli, quo vomuit multa pituitoſa vitrea, & gypſea: ſequenti autem die purgaui an-

timonio meo,quo copiosiora quàm credi possunt, eiecta fuerunt suprà & infrà: & sic tandem loquutus est satis perfectè, & motus membrorum omnium valdè debilis: testiculi verò apparuerunt tunc temporis tumidi valdè, quibus lintea madida spiritu vini apposita fuerunt, nec cessit tumor hoc remedio; at tumor grandior fuit, & durior, absque vlla inflammatione: tunc temporis cataplasma emolliens & discutiens ex radicibus altheæ, & liliorum cum folijs maluæ paratum, & in vino puro coctum, & farina fabarum malaxatum applicauimus, & oleo ceræ rectificato priùs perunximus, & continuato remedio per octo dies, ad suppurationem deuenerunt tumores illi testiculorum, & aperti, pus multum laudatum eiecerunt, & ad cicatricem conduximus laudatam intrà mensem: & interim purgatus fuit bis in illo mense antimonio meo ægrotus noster, & totum corpus perunctum spiritu ceræ, & oleo cariophyllorum, vt membrorum omnium calor multiplicaretur,& sic serosos humores qui neruos imbiberant euanescerent,quos toto sequenti mense stupha sicca,singulis matutinis horis antimonio nostro sudorifico propinato, sudores eliciendo, tandem fugauimus, & ægrotum nostrum ab apoplexia, & paralysi subsequente tutissimè & iucundissimè liberauimus,obseruato regimine victus tenuissimo, vt in acutis obseruari præcepit Hippocrates: viuit adhuc ægrotus, qui testis est huiusce historiæ.

Curatio quadragesima prima, Fistulæ.

DOminus de Gaubert Chirurgus loci de Vignonet, annos natus 45. febre pestilẽti, & maligna vexatus fuit, & ab ea liberatus imperfecta crisi, metastasi facta humorum peccantium in tumorem durum, & schirrosum, in medio pectoris, qui tumor medicamentis & cataplasmatis emollientibus, & suppurãtibus, ad pepasmũ & maturationem tandem deuenit ingenti cum dolore: & apertus, pus satis liquidum & aquosum eiecit: mãsit autem ab apertura tumoris, per annum integrum apertum vlcus, nec ad cicatricem vllam potuit cõduci, magno incõmodo ægrotantis, dolebat enim semper acerbissimè illa parte, febríque lenta tenebatur: itaque hecticus iudicatus, & atrophicus à medicis, vocauit me, vt opem ferrem, visitaui vlcus, & percontatus sum eius profunditatem, è medio pectore, circa medium ossis sterni vergebat vlcus vsque ad vltimam partem mammæ sinistræ: labra ipsius vlceris dura erant & callosa, & minimo foramine eminebat: intus autem grandiori fistula percauatum, aquosum & liquidum quid satis fœtidum, & flaui coloris effluebat, magnúsque erat in ea parte dolor: hisce perpensis fistulã, & cauernosum vlcus iudicaui. Ad quam curandam sequentibus remediis, vsus sum: Imprimis ægrotum bona spe futuræ salutis consolatus sum, & timorem hecticæ febris longè propuli, timebat enim ipse febrem illam hecticam, qua tenebatur; at non erat vera febris hectica, sed symptomatica, & per sympathiam, & proximitatem vlceris, &

putrentis humoris, cor patiebatur ardorem febrilem, qui tandem hecticus, & fixus factus fuisset, ni curatus fuisset à fistula illa ægrotus noster: itaque primis ipsis diebus purgaui ipsum extracto rheubarbari & scammoneæ & medullæ cassiæ, quo medicamento ad quantitatem ℥ ß. sumpto, blandè admodum fluxit aluus. Præscripsi deinde iulapia refrigerantia ex decocto acetosæ, & portulacæ, succo limonum, & oleo vitrioli alterata, cum syrupo limonum: vsus est per mensem hisce iulapiis, serò & manè, obseruato regimine euchymo humido, & calido: vtebatur enim vino tenui, & potabat tantùm iuscula optima, quibus singulis dosibus guttulæ viginti permiscebantur arcani sanguinis humani, & in vlcus inijciebatur syphone arcanum illud sanguinis humani, cum extracto aristologiæ rotundæ permixtum: tactum autem & causticatum fuit vlcus oleo mercurij, & postquam scarrum decidit, lauatum fuit vlcus semper, vsque ad cicatrisationem, arcano illo sanguinis, & extracto illo aristologiæ, & aliquando essentia ferri, quibus solis curatus est, & viuit adhuc Chirurgus iste, perfectè sanus.

Curatio quadragesima secunda, Epilepsiæ.

IOannes de Fungé, filius Petri de Fungé, Villanus, & operarius fratris mei, Geraldi Fabrij aduenit domum fratris mei circa annum 1620. annos natus 15. adferens oua, circa mensem Maij, 1619. ad ignem positus, & se calefaciens, cecidit

in terram coram me & fratre meo, sine sensu, & cum motu tremulo, & querula voce, & cum spuma circa os. Cui statim dedimus aquam imperialem, cum spiritu viridi vitrioli, & statim surrexit, & fuit ab illo epileptico insultu liberatus, sed tribus aut quatuor horis post rediit insultus,& paroxismus, à quo liberatus simili medicamento, salem vitrioli mei dedi, à quo purgatus est per vomitum, toto illo die: & fuit toto illo die à paroxismo liber, qui singulis tribus horis superuenire solebat: deinde sequenti die purgauimus antimonio nostro, & per octo dies vsus essentia succini albi cum spiritu viridi vitrioli, in aqua cinnamomi propinatis ad minimam quantitatem: & his solis medicamentis perfectissimè curatus fuit, iuuenis ille ab epilepsia sua, quæ ab vtero matris ortum duxerat: viuit adhuc iuuenis ab omni morbo liber: laus sit Deo, & gloria sempiterna.

Curatio quadragesima tertia, Suffusionis & Cataractæ.

Rouays FRancisca de Douays, annos nata sex, aut septem, iuuenis admodum filiola, cataractam & suffusionem passa est in vtroque oculo, inter crystallinum humorem,& corneam tunicam concreto humore quodá albo,& crasso, quo crystallinus humor obtenebrabatur, & vndè visus læsio, aut potiùs amissio: vocatus ego, vt puellæ illi opem afferrem, causticum potentiale inter vertebram, secundam & tertiam colli præscripsi applicandum, & purgaui granis decem antimonij mei, & ex croco

ex croco metallorum infuso in aquis stillatitiis euphragiæ & fœniculi, paraui collyrium quo sæpissimè oculos vtrosque manè & vesperè lauabat, & sic pedetentim, absque vlla operationa manuali & chirurgica, sublata est suffusio, & cataracta, sinè recidiua.

Curatio quadragesima quinta, Vngulæ.

ANna de Douays, altera filiola eiusdem Domini de Douays, annos nata octo, & soror eiusdem Franciscæ prædictæ, vngulam habuit in oculo sinistro ad latus pupillæ: solo vsu croci metallorum curauimus perfectè ipsam, & euanuit omnino vngula, & perfectè curata est, absque vllo alio remedio.

Curatio quadragesima sexta, Carbunculi pestilentis.

PEtrus de Cassaignol, Presbyter loci de Villepinte, circa annum 1617. mensis Augusti laborauit febre maligna, in cuius quarta die apparuit tumor circa oculum dextrum, in cauitate palpebræ inferioris, cum rubore maximo, & capitis, & colli totius tumefactione dolorifica: in medio autem tumoris erat aliquid nigri, magnitudine lentis: sequenti die idcirco parentes eius quòd gangrænam existimassent, propter ampullas & vstiones, similes illis quæ fiunt ab aqua ebulliente, quæ circa tumorem apparebant, me vocarunt: cui sequentibus remediis medelam attuli. Imprimis

misi sanguinem ex basilica, magna quantitate, erat enim robustissimus vir, & in florenti ætate constitutus annos natus quadraginta: post missionem sanguinis, affixi scapulis, & lumbis cucurbitulas cum profunda scarificatione, & leuissima scarificatione cutem distentã circa tumorẽ dilatauimus,& mediũ eius iam causticatũ & vstum humoris acrimonia tetigimus oleo mercurij, vt igne istius, ignem alterius extingueremus, quod Deo annuente factum est: nam postquã scarrum decidit, breui tẽpore perfectè curatus est ægrotus noster tum à carbunculo,tum à febre,præscriptis iulapiis,alexiterijs,oleo vitrioli alteratis,quibus vsus est, per octo dies, & antimonio nostro sudorifico, diebus criticis exhibito.

Curatio quadragesima septima, Schirri.

IVo Faber, filius fratris mei, annos natus octo, melancholici temperamenti, & pituitosi, taciturnus enim est valdè infans & quietus, hyberno tempore circa annum 1620. habuit tumorem durissimum indolentem in brachio dextro, in musculo deltoide: multa adhibita sunt cataplasmata suppurantia,& discutientia,à Chirurgo,sed omnia in vanum. Cùm ego viderem illum tumorem non posse resolui,nec ad pepasmum conduci, misi sanguinem ex brachio opposito, ad ℥ vj. deinde purgaui ipsum ter,antimonio meo,granis decem exhibitis in vino puro: à purgatione statim tumorem discutiendum aggressus sum: perungebam tumorem illum frigidum & durum, oleo tartari cum spiritu eius: deinde superponebam calidè balsamũ

ſulphuris, & tandem ſpiritu cryſtalli, & ſale illius in ſpiritu eius diſſoluto intrà menſem euanuit tumor, & perfectè curatus eſt omnino.

Curatio quadrageſima octaua, quartanæ Febris.

MAria d'Honous, vxor Franciſci de Lorde, annos nata 40. fuit febre quartana vexata, circa annũ 1620. in menſe Septembri, eam ipſam purgauimus, variis potionibus catharticis dogmatice præſcriptis melanagogis, & tamen febris permanſit in eodem typo, per ſex & ſeptem mẽſes; cui tandem medicamenta ſpagyrica porreximus: purgauimus eam ter aut quater antimonio noſtro, & vſum quotidianum aquæ cinnamomi conſuluimus: deinde extractum theriacæ in paroxiſmo ipſius febris dedimus, & ſic tandem curata fuit omnino à febre ſua quartana, & viuit adhuc.

Curatio quadrageſima nona, alterius Febris quartanæ.

FRanciſcus de Pene, ætatis 35. fuit anno 1621. à febre quartana vexatus per octo menſes, cui omnia ferè remedia dogmaticè præſcripta adhibita fuerunt, & regimina victus; circa finem autem octaui menſi à me petiit opem, inueniq́ue eum ſchirroſo ferè hepate, pedibus valdè tumidis digitorum impreſſionem ſuſtinentibus, ita vt hydropicus videretur: mutato ergo victus

regimine; potabat enim aquam, & ptisanã herbis nonnullis, & radicibus alteratam, vinúmque merum consului, sed paucum; & manè, ieiuno stomacho præscripsi vt sumeret ℥ j. spiritus vini optimi: purgaui ipsum antimonio meo ter aut quater diuersis diebus, & vsum aquæ cinnamomi, aut vinum hippocraticum consului, & præscripsi, & his solis medicamentis curatus est perfectè, & viuit adhuc incolumis ab omni morbo.

Curatio quinquagesima, Febris pestilentis cum nausea perpetua, & vomitu in muliere prægnante.

RAimunda de Solier, vxor fratris mei Geraldi Fabri, anno millesimo sexcentesimo decimo sexto, ætatis suæ 38. & vtero gestans, febre maligna, exanthematibus multis rubeis per totum corpus variegata, detenta fuit. Præter autem varia symptomata quibus febris illa concomitata erat, nausea erat perpetua, & vomitus humorum biliosorum: omnes Medici de salute ægrotantis desperabant, & præcipuè quòd vtero gestaret: nihilominus tamen curata perfectissimè fuit, nec abortum fecit; sed & fœtus, & vtero gestans seruati sunt sequentibus remediis. Imprimis, vomitui succurrimus iulapiis acetosis, succo limonum, & oleo vitrioli alteratis, quibus aliquando guttulas tincturæ auri addebamus, & arcani nostri sanguinis humani guttulas nonnullas, & his solis medicamentis sæpissimè iteratis in iusculis, & aliis poculentis, tandem

ſeruata illa mulier prægnans, nulla facta cryſi euidenti & manifeſta; niſi per inſenſibilem tranſpirationem, & vomitum, quem compeſcuimus primis ipſis diebus, oleo noſtro vitrioli & tinctura auri.

Curatio quinquageſima prima, Surditatis & difficilis auditus.

PIiſſimus aliquis Pater, Religionis Capucinorum, cuius nomen è memoria excidit, ætatis 48. annorum, fuit anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, in Conuentu Caſtrinouidarienſi affectus difficili auditu, nihil ferè audiebat, niſi ſoni magni eſſent, & acutiſſimi: incidit autem in hunc affectum pedetentim, obſtructione facta neruorum qui inſeruiunt auditui; multos conſuluit medicos, multáque remedia expertus eſt per quinque annos, quibus & Toloſæ, & varijs aliis in locis commoratus eſt, in quibus medicos omnes conſultabat. Tandem dum erat in conuentu Caſtrinouidarienſi, conſuluit me de ſurditate ſua, quam curaui ſequentibus medicamentis. Imprimis purgaui illum ſexies, per diuerſos dies, porrectis granis viginti antimonij mei, quibus copioſiſſimè fluxit aluus, vt Hipocrati ſatisfaceremus, aſſerenti ſurditates alui fluxu curari poſſe; deinde cauſtica potentialia applicuimus tibiarum ſuris, vt reuelleremus humores ab auribus in partes inferiores hiſce vlceribus; deinde eſſentiam thymi, & cariophyllorum ſimul mixtos, in aures

instillauimus, serò & manè, gossipiúmque his essentijs pertinctum assiduè ferebat in auribus, victúque semper tenui, & attenuante, vinóque albo vsus est,& oleribus omnibus abstinuit, & sic intrà mensem curatus est,& perfectè audiuit.

Curatio quinquagesima secunda, alterius Surditatis.

DOminus de Lilac Vitrarius, ob ætatem, sexagenarius enim erat, & ob rigores frigoris Montium Pyrenæorum in quibus degebat, incidit in difficultatem audiendi ex vtraque aure; quòd autem intimus erat amicus meus, statim me petiit,& communicauit affectum,& similibus remediis, & obseruata eadem methodo curaui ipsum perfectissimè, & adhuc viuit incolumis, & sanus; vtitur autem vt à recidiua præseruetur gossipiis in cauitate aurium delatis, essentia aloës delibutis, vt à frigore præseruetur hiberno tempore, & à fluxu humorum; caliditas enim illius essentiæ cerebrum roborat,& humores frigidos discutit, neruúmque auditorium in sua limpiditate & claritate conseruat, sicque facultas animalis absque vllo impedimento facillimè in aures defertur.

Curatio quinquagesima tertia, doloris Aurium.

DOminus de Couffin, circa annum 1621. in mense Octobri, grauissimo dolore auris

dextræ laborabat: itaq; vocatus, visitaui ipsum, aurémque suam externam nulla inflammatione detentam inueni, at sanam omnino: intus autem erat dolor grauissimus: misi itaque sanguinem ex brachio dextro, ex cephalica, ad magnam satis quantitatem; robustissimus enim erat, & in consistenti sua ætate: deinde purgaui ipsum pillulis de agarico, admixtis granis decem antimonij mei: in aurē autem instillaui oleum vitellorum ouorum sæpiùs distillatum cum sulphure: à prima vnctione, seu in aurem dolentem stillatione ipsius olei quieuit dolor, & tota ipsa nocte dormiuit, qui septem alias noctes insomnes omnino vigiles transegerat: manè autem per aurem ipsam copiam puris laudati eiecit; hinc certi fuimus, dolorem prouenire ex tumore quodam phlegmonoso in penitissimis auris partibus generato: continuauimus stillationem olei nostri vitellini & perfectè curatus est, & viuit adhuc incolumis.

Curatio quinquagesima quarta, alterius doloris Auris.

DOminus Germanus de Vernes, anno 1623. dum Tolosæ degeret, vt Senatus Tolosanus ipsum Consiliarium Regium Castrinouidarensem admitteret, probatione facta suæ capacitatis, ob feruorem studij sui, ob vigiles, & insomnes noctes quas transigebat, in catarrhum incidit ferocem, à quo leuicula febris erat, cum grauissimo tamen & acutissimo auris sinistræ dolore: eram tunc temporis Tolosæ, vocauit me, & statim per

Chirurgum misi sanguinem ex cephalica sinistra, & sequenti die curaui ipsum pillulis de agarico, admixtis granis decem antimonij mei, & in aurem suam instillaui guttulas nonnullas olei mei vitellini supradicti, & sic perfectissimè subleuatus est ab omni febre, catarrho, & dolore, absque suppuratione vlla, quòd non esset tumor vllus intrà aurem; at erat collum, & tota pars illa sinistra capitis inflata, & tumefacta, sed à purgatione, & venæ sectione, & vnctione olei mei euanuit tumor ille externus.

Curatio quinquagesima quinta, Tussis inueterata.

GRegorius de Polastre, Castrinouidarensis Consiliarius, circa annum millesimum sexcentesimum vigesimum primum, in mense Decembri detentus fuit tussi vehementissima, qua toto hiberno tempore, & verno vexatus fuerit, cum febre lenta, itaque se phthisicum esse putabat; quamplurima enim remedia fecerat, vt à tussi illa liberaretur: vnico autem remedio curatus est; vsus est tabellis essentiæ succini albi, oleóque, seu essentia eiusdem ad quantitatem guttarum decem; in cochleari aquæ cinnamomi, & in aures instillabat tempore somni guttulas nonnullas eiusdem essentiæ, & sic curatus est intrà mensem.

Curatio quinquagesima sexta, alterius Tussis inueteratę.

BErtrandus Compte, Doctor Medicus, Ciuitatis de Lauaur, intimus amicus meus, postquam per tres annos integros dolore summo capitis & tussicula, divexatus fuerit: tandem incidit in febrem lentam, & tunc temporis circa annum 1623. tussi vehementissima cruciabatur cum ex-

puitione fœtida, & viridi, & crassa. Dedi illi consilium vt sæpissime purgaretur extracto Agarici, & antimonio meo, quibus adderet grana nõnulla moschi, vt virtute illius efficacius virtus medicamentorum deferretur ad caput, quod actum est: melius se habuit à purgatione illa: deinde vsus est tabellis essentiæ succini albi, & essentia eiusdem succini albi cum syrupo liquiritiæ, & horum medicamentorum vsu, cum optimo victus regimine & arcano sanguinis nostro, Deo annuente curatus est perfectissime intrà quatuor menses, & viuit adhuc saluus & incolumis ab omni morbo, quamuis omnium medicorum sententia desperatæ esset salutis : redijt tandem affectus, anno 1626. & mortuus est.

Curatio quinquagesima septima, difficultatis Anhelitus.

ANtonius Caluayrac, dictus le Canou, villanus & rusticus, sexagenari⁹ circa annũ 1617. in mẽse Decembri incidit in difficultatẽ anhelitus, ob frigus perpessum, & in niue ipsa deãbulationẽ, defluxione facta è capite in thoracem pituitosi humoris viscosi & glutinosi, laborauit toto illo hyberno tempore, absque vllo intermedio. Verno tempore deinde sequẽti vocauit me, dũ magis premeret affectus. Itaque eum purgaui pillulis meis cephalicis, ex extracto agarici & antimonio meo, & moscho compositis: applicui causticum potentiale secundæ colli vertebræ, & tabellas præscripsi florum sulphutis, cum essentia succini albi: & sic frequenti harum tabellarum vsu tandem curatus est.

Curatio quinquagesima octaua, Anginæ.

VXor Domini de Lamoureux, mercatoris Castrinouidariensis, fuit eodem anno superiori

vexata inflammatione ſumma faucium laryngis cum tumore phlegmonoſo, ex quo deglutiendi difficultas quàmmaxiuia, & reſpirandi, & febris maxima orta eſt : vocatus ego ſtatim eiecto enemate emollienti & refrigeranti, miſi ſanguinem ex vtraque cephalica, robuſtiſſima enim erat mulier, & in florenti ſua ætate, annos nata 25. & cucurbitulas applicui ſcapulis cum multa flamma, & profunda ſcarificatione, & guttur exterius perunxi oleo vitellino rectificato noſtro, cum ſulphure, imò & internas partes eodem oleo, cum penna tetigimus & quarto die ruptus eſt tumor, & magnam copiam eiecit puris & ſanguinis, & ſic curata fuit: oborto deinde ſudore ſeptimo die per totum corpus, à quo curata eſt omnino, & à febre libera fuit.

Curatio quinquageſima nona, vlcerati Gutturis & Laryngis.

EAdem vxor Domini de Lamoureux, incidit poſt multum tempus à curatione anginæ, in defluxionem acrem & mordacem quæ amygdalas ſeu partes illas Laryngis quæ oſculum Laryngis claudunt, inflammabat, & excoriabat, ſummo cum dolore, tuſſi maxima, & degluriendi & bibendi impotentia, quòd muſculi oſœphagi etiam affligerentur illa ipſa diſtillatione : ad curandam hanc affectionem purgauimus ægrotãtem noſtram pillulis noſtris cephalicis ſæpiſſime, & cauſtico in collo applicato humorem fluentem diuertimus, & oleo mellis & ſacchari vlcus curauimus, & ad cicatricem laudatam conduximus

breuissimo tempore: viuit adhuc ab omni morbo libera & incolumis.

Curatio Sexagesima, Pleuritidis.

PEtrus Scaraguel, villanus & rusticus, in mense Maio, circa annum 1621. incidit in grauissimum dolorem vtriusque lateris, cum maxima respirandi difficultate, & sputo sanguineo secundo die; tertio verò die vocatus inueni ægrotantem febre cum maxima, & fere delirantem: itaque vrgente ipsa necessitate sanguinem misi ex vtraque basilica ad ℥ vij. ex vtraque; erat erit robustus vir ætatis 31. & quarta die contra communem medendi in pleuritide methodum, antimonium meum propinandum dedi ad granorum quindecim quantitatem, quo multa eiecit supra & infra, maxima cum incommoditate propter dolorem lateris, & ni robustus fuisset, dolori ni fallor succubuisset: cauendum quapropter est maximè à vomitu excitando in pleuritide, nec hac in parte sequendus sum: nihilominus tamen curatus est hac methodo ægrotus, quia ruptus est tumor, & vomuit tussi, multa sanguinea, purulenta, & eiecit: & leuatus à dolore, sequenti die, quo antimonium nostrum sudorificum dedimus, quo copiose toto illo die sudauit, & fuit à febre omni liber die septimo; oborto etiam sudore aliquo, quo perfectè curatus est, & viuit adhuc incolumis.

Curatio sexagesima prima, Peripneumoniæ.

DOminus de Vernes Regius Consiliarius Castrinouidarensis anno 1623. circa mensem

Iulij, incidit in febrem magnã cum dolore capitis grauissimo, anhelitus difficultate maxima, dolore lateris vtriusque ad scapulas vergente, & rubore genarũ maxima, & dormiendi summo desiderio: hæc grauissima symptomata, vnà cum febre, primo ipso die ægrotantem nostrum inuasere: itaque me vocarunt primis ipsis diebus, cui statim sanguinem mittere iussi ex basilica brachij dextri ad quantitatem ℥ viij. & oleo ceræ partes dolentes perunximus; die verò tertio misimus iterum sanguinem ex alio brachio ad quantitatem octo vnciarum (erat enim robustus & annos natus 35.) & partes dolentes perunximus balsamo sulphuris & oleo ceræ simul mixtis: quarto verò die dedimus illi sulphuris nostri antimonialis rubei drachmam vnã, cum guttulis nõnullis olei cinnamomi, cum cortice citri conditis simul mixtis & incorporatis, in formam boli, quo copiosè sudauit toto illo die, & nocte sequenti; nec propterea remissa est febris, & symptomata, imò eodem tenore & typo permanserunt; quam ob rem sequentia iulapia præscripsimus: decoctum pectorale dedimus serò & manè, ad quantitatem ℥ vj. cum ℥ ij. syrupi de tussilagine, & drachma vnica salis prunellæ & ℥ß. syrupi papaueris reas, & drachma vnica aquæ cinnamomi stillatitij, ex quibus omnibus parabatur haustus vnus pro vna dosi, ídque vsque ad septimum diem & vndecimum, in quo curatus est perfectissime, crise facta per sudores copiosos septimo & vndecimo die: in quibus diebus ad sudores copiosiùs eliciendos, & iuuandam hac in parte naturam, deglutiendam dedimus drachmam vnicam antimonij nostri sudori-

fici rubei, vt anteà die quarto fecimus, sícque curatus est perfectè, & à magno illo morbo liberatus, tutissimè & iucudissimè: multósque deinde ego obseruata eadem prorsus methodo curauì, pleuriticos & peripneumonicos, quos prætermitto; non enim in votis est omnes numerare ægrotos, quos saluos fecit alchymia; at ex genere omnium morborum aliquos, vt percipiant misochymici, facili negotio morbos omnes chymica methodo, curari posse, à me ipso curatos esse.

Curatio sexagesima secunda, deprauati Appetitus, seu picæ.

HIc affectus frequentissimus & cõmunis prægnantibus & virginibus viripotentibus, quibus menstrua non fluunt; pallidos enim colores statim incurrunt, & picam ob prauos vapores qui ab vtero malè affecto in ventriculum ascendunt. Viri autem rarissime tentantur hocce affectu; pueri verò frequentius, ob cruditates ingentes, quas colligunt ex victus prauo regimine: ego ipse puerum, imò infantulum habui, qui annos natus tres tãtùm hoc affectu laborauit, cineres & terram magno appetitu efflagitabat, & comedebat; edulia autem euchyma respuebat, imò ipsum lac nutricis sugere aliquando recusabat. Itaque liberauimus ipsum à præsenti morbo sequenti & vnico remedio: dedimus illi grana quatuor antimonij præparati, & deglutijt cum iusculo, eóque remedio assumpto duabus aut tribus horis pòst, multa biliosa, viridia omniño euomuit, & eiecit

ſupra & infra, quo debilis factus eſt valde: iulapium verò dedimus ex ſyrupo granatorum, cum tinctura noſtra auri, ex oleo vitrioli parata, & ea vtebatur ex cochleari; & ſic perfectè curatus eſt, & viuit adhuc ſanus & incolumis ab omni morbo.

Curatio ſexageſima tertia, alterius Picæ.

ANna de la Font ancilla Domini de la Pomarede, laborabat pica, & deprauato appetitu; triticum enim & terram, & calcem comedebat, erat autem viripotens virgo, annos nata viginti; menſes illi non fluebant, colore pallido ſubuiridi, totum corpus ſuffuſum habebat, febricula laborabat, tibiarúmque dolore, & reſpirandi difficultate maxima. Vocatus ego ſequenti methodo curaui ipſam: imprimis, eiecto enemate emollienti & carminatiuo, ſanguinem miſi ex malleolis vtriuſque pedis, ad quantitatem ex vtroque pede ℥ vj. Deinde ſequenti die propinata eſt cum aqua ſaluiæ drachma vnica ſalis vitrioli, qua potione multa euomuit: ſequenti autem die dedi grana quindecim antimonij mei, quo iterum multa & copioſa valde eiecit ſupra & infra; & his ſolis medicamentis perfectiſſimè curata fuit ab omnibus prædictis ſymptomatis, & à deprauato illo ſuo appetitu, quo detinebatur.

Curatio sexagesima quarta, deperditi Appetitus.

DOminus Arnaut, qui circa annum 1616. pueros Domini de Baraignes edocebat, incidit in hunc affectum, impransos, incœnatosque transigebat integros dies; absque vllo comedendi appetitu: saturatus semper sibi ipsi videbatur, dum autem ad cibos accedebat nausea summa afficiebatur; marcescente ergo in dies corpore incidit in febrem lentam, & vigilias perpetuas. Vocatus ego dedi illi grana quindecim pulueris albi antimonij nostri, quibus multa pituitosa gypsea eiecit per vomitum & secessum: sequenti verò die dedi syrupum corallorum; paratur autem hic syrupus ex dissolutione corallorũ in succo limonum depurato, & nonnullis guttulis olei vitrioli animato, vt potentiam habeat soluendi: hæc solutio filtrata & clarificata, cum sufficienti quantitate sacchari optimi coquitur in syrupum: vsus est hoc syrupo per tres dies, sumendo, summo manè cochlearia duo, & statim primo die recuperauit appetitum, & cibos summo desiderio appetiuit; & sic curatus est & viuit adhuc sanus & incolumis.

Curatio sexagesima quinta, Lienteriæ.

DOMINVS de Daumada, consobrinus meus anno 1623. ægrotabat in ipsa domo,

in menſe Octobri, hoc affectu, & ex racemis comeſtis in maxima quantitate; incidit enim in alui fluxum violentiſſimum ex quo cibos omnes indigeſtos, & crudos, intactos à calore ventriculi eijciebat, maxima cum putredine: purgauimus primis ipſis diebus antimonio noſtro, & ſyrupo deinde corallorum, aqua cinnamomi admixta vſus eſt per octo dies, ſero & manè ſumendo, & ſic curatus eſt perfectè.

Curatio ſexageſimaſexta, Hepatici fluxus.

IOannes Dannette, ſeruus fideliſſimus Domini de la Pomarede, incidit in hepaticum fluxum circa annum 1614. in menſe Iulij ex potu aquæ frigidæ, & ex lactucis multo aceto delibutis, tempore æſtatis ſæpiſſime comeſis, ſanguinem crudũ & aqueum & copioſum per ſeceſſum eijciebat, nullo tormine & ventris dolore: vocatus vt huic malo mederer, purgaui ipſum primo extracto Rheubarbari, & præſcripſi deinde illi victus regimen calidum & humidum euchymum, & ſyrupum corallorum, admixta aqua cinnamomi, ſtillatitia, quo vſus eſt per decem dies, ſero & manè ſumendo, ad quantitatem cochlearium duorum & ſic curatus eſt tutò & iucundè.

Curatio ſexageſima ſeptima, Schirri lienis.

FIliola Domini de Vernes, annos nata ſeptem anno 1623. correpta fuit febre quartana, & poſt cu-

& post curationem ipsius incidit in tumorem durum & scirrhosum lienis, prætumidum enim habebat latus sinistrũ in regione lienis, nulla apparente inflammatione, vrinas eijciebat nigras & turbidas; curata fuit solo vsu aquæ stillatitiæ tamarisci, cum oleo vitrioli; sumebat singulis matutinis horis, ieiuno ventriculo, vncias quatuor istius aquæ, cum guttulis septem olei vitrioli, & intrà mensem perfectè curata fuit: prius autem purgata fuit nostro antimonio, dum febre quartana laborabat, vt visum est ante, rediitque eadem febris, anno 1623. & per sex menses durauit, & scirrhum reliquit in liene, à quo curata est.

Curatio sexagesima octaua, Icteri.

PEtrus de André, Tolosas, anno 1623. ingenuus adolescẽs studijs Tolosæ nauans operam, subito correptus fuit ictero viridi, quem & nigrũ dicunt medici: vocatus ego statim, quia tunc temporis Tolosæ eram, inueni ipsum febriculis laborantem, & prætumido liene; erat enim apparens tumor & dolor in latere sinistro, nigræ etiam erant vrinæ. Statim eo ipso die purgaui ipsum antimonio meo, data communi dosi. Deinde præscripsi iulapia aperientia, ex decocto radicum aperitiuarum, cui addidi syrupum de limonibus & oleum vitrioli, cum parum aquæ cinnamomi, & illo vsu huius iulapij per quindecim dies, curatus est: in fine quorum dierum iterum purgatus est antimonio nostro, & balneatus est, balneo calido aquæ dulcis, & media parte vini, & ab egressione è balneo sumebat ℥ß. antimonij nostri su-

dorifici & coopertus in lecto sudabat, idque per quatuor dies factitatum est: vngebatur etiam tunc temporis regio lienis essentia & oleo succini albi, & sic perfectè omnino curationem absoluimus.

Curatio sexagesima nona, Hydropis.

ANno 1621. mense Decembri, apud Tolosates fuit ingenuus adolescens, cuius cognomen la Roque, iuris ciuilis Doctor & in suprema Tolosatum curia Aduocatus, filius Procuratoris diligentissimi, annos natus 32. qui ob prauam viuendi consuetudinem, &. quamplures diurnas, nocturnásq; intempestiuas comessationes, quamuis satis temperatè & honestè admodum factas, incidit in tumorem vniuersalem totius corporis, quem anasarcam dicunt Medici. Vocatus ego tunc temporis Tolosæ degens, cum alio medico clinico huiusce familiæ, remedia vulgaria dogmatica præscripsimus, quibus vsus est, sed in vanum: symptomata omnia huius morbi inuitis nostris medicamentis, vegetiori robore & vigore crescebant. Tum pater illius adolescentis vnà cum matre, me priuatim rogarunt vt si quid haberem arcani, & secreti ad curandum filium illum vnicum, libenter porrigerem; confidebant enim plurimum remedijs chymicis. Itaque rogatus, tractaui illũ spagyrica methodo; nihilominus tamen priùs ego communicaui omnia mea remedia medico suo clinico: annuit tandem ipse, cum cerneret voluntatem parentum, & ægrotum quasi desperatũ, aut saltem summopere periclitantem. Dedi ergo antimonium meum purgatiuum per tres subsequentes

dies, ad granorum 20. quantitatem, ſingulis doſibus, quibus multa pituitoſa eiecit: purgato corpore, iulapijs aperientibus vſus per quindecim dies; potiones & doſes ſingulæ alterabantur ſyrupo margaritarũ, & olei vitrioli guttulis decem, cum tinctura auri. His tranſactis diebus purgatus eſt iterum antimonio noſtro; deinde ſudauit per octo dies in hypocauſto artificioſo, in lecto ſuo compoſito, porrecta prius ſemper drachma vna antimonij noſtri ſudorifici, qua cum calore artificioſo illo, multum ſudabat: vſus eſt deinde ad roborandum hepar & ventriculum opiata ſequenti. ℞. ſalis corallorum & margaritarum ana ʒ j. tincturæ auri ʒ ij. eſſentiæ aniſi, & cinnamomi ana ʒß. lapidis bezoartici mineralis noſtri qui eſt antimonium ſudorificum noſtrum ʒ j. moſci & ambari griſei ana ʒß. corticis citri conditi, aqua cinnamomi diſſoluti, & per ſetaceum tranſmiſſi ℥ iij. miſceantur & incorporentur ſimul, & fiat opiata, de qua ſumat ad quantitatem nucis auellanæ ſingulis matutinis horis, ieiuno ventriculo: vſus eſt hac opiata per menſem, & ſic perfectè curatus eſt, & liberatus à morbo illo crudeli, confirmato, & deſperato: præſcripſimus deinde optimum viuendi regimen & conſuluimus vt balnea loci Dencauſſe, ſingulis annis, vernante tempore adiret, ibique potaret per ſeptem, aut octo dies: & ſic vindicatus eſt omnino à recidiuis, & viuit adhuc incolumis & ſanus, pius & deuotiſſimus, presbyter iam factus.

Dd 2

Curatio septuagesima, Febris Quartanæ.

VXor Domini de sainct Pierre, Procuratoris vigilantissimi in curia Præsidiali Tolosana, anno 1623. mense Decembri, detenta fuit febre quartana, grauissimis concomitata symptomatis, nausea, vomitu, deiecto & deperdito prorsus appetitu, viriúmque omnium summa debilitate, annos nata 25. cui dogmatica remedia per quatuór menses à Tolosanis medicis præscripta fuerant, at in vanum: curata tandem fuit vsu solo quotidiano superioris præscriptæ opiatæ, & tincturæ corallorum à me præscripto, per mensem integrum, intrà quem perfectè curata fuit à febre & symptomatis.

Curatio septuagesima prima, Icteri viridis cum grauissimis symptomatis.

ANna de Maleprade, iuuenis admodum puella annos nata 16. cùm menses illi adhuc non fluxissent, pallido & subuiridi colore, per totum corpus tincta est, cum grauissimo capitis dolore, nausea, vomitu, difficultate respirandi quàm maxima, & virium prostratione: multa fuerunt adhibita remedia, ad eam curandam dogmaticè præscripta, sed omnia in vanum. Ego autem vocatus, cùm consobrina mea esset proxima, purgaui ipsam sale vitrioli perquàmoptimè præparato, & ad al-

bedinem summam calcinationibus iteratis deducto, per quatuor dies continuos, in quibus multa eiecit supra & infra: & deinde vsa est opiata nostra antea præscripta in curatione, 69. quam conseruam vitæ appellamus, & vsa est per quindecim dies manè, & sero, sumendo ad quãtitatem medietatis nucis auellanæ, & cum aqua cinnamomi stillatitia, superbibendo cochlearia duo, & sic curata est ab omni suo morbo.

Curatio septuagesima secunda, febris Syncopalis.

FRanciscus Faber, filiolus meus annos natus tres, anno 1624. in mense Decembri, incidit in febrem ardentissimam, & à primo symptomate in syncopem & animi deliquium, à quo vindicauimus ipsum aqua theriacali; rediijt ter in die illud animi deliquium, cum virium suarum omnimoda deperditione: ità cùm fere desperatum viderem, & febre prægrandi laborantem, & symptomatis in initio quàm maximis, venenum prorsus intus suspicatus sum à maligna quadam qualitate: itaque dedi illi cum aqua theriacali grana tria antimonij mei, quo statim multa euomuit viridia, viridi æris similia, illicóque refocillaui eius ventriculum, cum spiritu rosarum & violarum, & tinctura auri, qua vsus est per sex dies, intra quos perfectè creatus est absque vlla alia facta crisi.

Curatio septuagesima tertia, Colici doloris.

DOminus de Bardichon, Præses in curia Præsidiali Lauraguesij, & Protopræses in curia Carcassonensi annos natus 55. anno 1624. in mense Septembri in colicum dolorem incidit adeò crudelem, vt sibi violentas fere manus inferre vellet, ni prudenti qua vigebat mente, ad intolerabiles illos pati dolores commotus fuisset: itaque conuocauit illico medicos omnes ciuitatis Carcassonensis; at nihilominus vana fuerunt omnia remedia, nec vllo pacto dolorem lenire potuerunt: itaque angarium subitò ad me misit, vt vnà cum illo angarios sumerem equos, vt vitæ suæ præsentaneo periculo succurrerem: quo accepto subito equum conscendi, & præcipiti cursu Carcassonam tetendi, quam tribus horis appuli & subitò ægrotantem visitaui, mortuum fere, concauis temporibus, naso acuto, liuidis oculis, facie tota cadauerosa, liuida & subuiridi colore tincta: verbis auxiliarijs ipsum refocillaui, sanitatem quàm subitò promittendo. Itaque subitò, præsentissima hora, dedi viginti grana antimonij mei in aqua theriacali, & cõfestim vomuit quãmaxima pituitosa, & biliosa, multásque fecit sedes eiusdem naturæ: interim iniecimus clysteres carminantes ex decocto herbarum calidarum cum vino optimo, admixto deinde spiritu vini, & oleo anisi, carabès, & rutæ, & sic intrà quatuor, aut quinque horas

quieuit dolor, & satis pacatè dormiuit, qui quatuor noctes & dies integros vigiles & insomnes transegerat. Sequentibus verò diebus per quatuor dies iterum purgatus antimonio meo, copiosissima eiecit supra & infra: tum demum refocillatus eius ventriculus & hepar conserua seu electuario vitæ supra præscripto: & sic perfecte curatus est: at intrà quindecim dies rediјt dolor & morbus cum grauioribus adhuc symptomatis: vocatus iterum eadem repetij, & præparaui corpus multis iulapijs, & purgaui ipsum antimonio meo, &ità iterum cessauit dolor & morbus; nihilominus obtusum & obscurum semper circa vmbilicum persentiebat dolorem, cum brachiorum & scapularum frigido torpore, necnon dolore aliquo, & tussicula, qua semper diuexabatur. Itaque ad debellandum hunc pertinacem morbum, consului illi, vt Dominum Andream Desprit medicum famosissimum, Biterris degentem aduocaret, vt vnà cum illo, antidotariorum nostrorum loculos omnes scrutarermur, ad hunc crudelissimum hostem debellandum. Vocatus ergo Dominus Andreas Desprit, consilium iniuimus pro salute eius integra & absoluta, neue amplius in recidiuam incideret; erat enim tunc temporis perfecte ab omni dolore liber, at recidiuam timebamus, quòd cibis quamoptimis quibus vtebatur, non reficeretur: Itaq; ex consilio Domini prædicti Andreæ purgauimus ipsum multoties, & balneauimus ipsum balneo caléti, & vltimò antimonio meo purgatus est, & aqua cinnamomi & anisi post pastus vsus est: & sic Deo iuuante perfe-

ctiſſime curatus eſt, & viuit adhuc, nec amplius tentatur illo crudeli morbo, in quem inciderat ex frequenti potu frigidæ aquæ, vigente canicula, viníque refrigerati intrà puteum profundiſſimum.

Curatio ſeptuageſima quarta, Hæmorrhoïdum Cancroſarum.

REuerendus in Chriſto Pater Cyrillus, Religionem Capucinorum profiteus, vexatus fuit per multos annos hæmorrhoïdibus, quæ tandem in vlcera depaſcentia deuenerunt, quibus illicò ſuperuenerunt crudeliſſimi dolores: deſperatum iſtum Patrem tulerunt, ad conuentum Toloſanum, vt mortem ibi tanquam vltimum iſtius morbi ſolatiũ & remediũ exſpectaret. Anno ergo 1623. in menſe Decembri Toloſæ eram, & aliquando Capucinorum Conuentum viſitabam, ideò oſtenderunt Patres mihi illum religioſum, tanquam ab omnibus medicis deſperatum, inueníque illum in lecto iacentem, dolores incredibiles ſumma cum patientia vincentem, vidi vlcera ſua, & hæmorrhoïdas tumefactas adeò extra anum, vt oui anſerini maximi magnitudinem æquarent, vlceratas omnimodo, liuida & nigra carne, mortua & ſpacelata cooopertas, imò & ad internas partes ani & recti inteſtini procedebat vlcus: febris præterea lenta ſemper aderat. Quid ergo agerem anceps & dubius hæſitabam; deſperabam enim de ſalute ipſius, refocillaui tamen eius

animum languentem, sanitatem diuino iuuante numine promittendo, & ipsum pro me orare precésque fundere rogaui: Itaque dedi illi balsamum dulce saturni, vt beneficio illius carnes mortuæ deciderent, & vlcus nitidum & lotum maneret, quod vno solo die factum est: tum demum balsamum sulphuris composui, & loco olei communis & vulgaris oliuarum, apposui oleum hypericonis & oleum vitellorum ouorum, & ex his balsamum sulphuris composui, in quo tantillum camphoræ dissolui, & præcepi vt ter in die ipso balsamo suum vlcus liniret: primo ipso die quo vsus est, cessarunt dolores omnes, & intrà quindecim dies lecto se seduxit, & ambulauit absque dolore, qui per duos aut tres annos integros, tanquam paralyticus in lecto iacuerat, & vsu solo illius balsami intrà mensem perfectè curatus est, nec redijt vnquam morbus; viuit adhuc ipse huiusce rei fidelis testis.

Curatio septuagesima quinta, fluxus sanguinis Renum.

DOminus Stephanus de Monard, Regius Consiliarius Castrinouidarensis, annos 53. natus, correptus fuit dolore obtuso renum, & ab ipso dolore sanguinem statim vnà cum vrinis emisit, magna satis quantitate: quieuit tandem illud symptoma butyro saturni renibus applicato, intrà sex, aut septem horas, nec amplius redijt; at vrinas albas lacti similes omnino, per duos annos, fœtidas, & purulentas reddidit: anno

tandẽ 1621. curatus fuit vſu tinctura corallorum in aqua therebentinæ rectificata: ſumebat ſingulis matutinis horis ℥ß. aquæ rectificatæ therebentinæ venetæ cum ℥ß. tincturæ corallorum: habes autem deſcriptam tincturam corallorum in Myrothecio noſtro, cap. 22. lib. 3. butyrum autem ſaturni eſt commune illud refrigerans quod paratur ex diſſolutione plumbi calcinati in aceto diſtillato, ex qua diſſolutione clarificata & filtrata cum oleo violaceo aut roſaceo paratur agitatione & motu harum duarum ſubſtantiarum vnguentum ſeu linimentum quod butyrum dicimus, ob ſimilitudinem butyri veri & iſtius, quod eſt medicamentum ſummopere refrigerans, adſtringens, & abſtergens: hinc eſt arcanum eryſipelatum & combuſtorum omnium.

Curatio ſeptuageſima ſexta, Scabiei vniuerſæ, febri lentæ ſociatæ.

DOminus N. ſcabioſus fere toto ſuæ vitæ tẽpore, herpetibus varijs & multis per totum corpus ſparſis, melancholico admodum temperamento & multo ſanguine aduſto repletus, anno 1623. petijt domum meam, ibique multa mihi patefecit, quæ non eſt fas mihi proferre, ne deſcriptione peculiari & rigida nimis, ignotum hominem notiſſimum faciam. Curaui ipſum ſequenti methodo: Iniecto & eiecto enemate communi, emollienti & refrigeranti, purgaui ipſum antimonio meo, prima curatione iſtius cẽturiæ deſcripto,

per quindecim dies, diem vnum in principio pro quiete interponendo: in fine autem interponendo duos dies, vt quiesceret à purgatione: deinde vsus est per mensem integrum arcano sanguinis ad quantitatem gutt. xvj. in drachma semisse essentiæ corallorum: habes autem hæc medicamenta descripta in Myrothecio nostro vt supra diximus multis in curationibus: & interim curatus est sensim & insensibiliter à scabie sua, & omnibus suis symptomatis: misi deinde sanguinem ex basilica brachij dextri ad quantitatem ℥ viiij. & balneaui ipsum quater in balneo aquæ dulcis tepidæ, & victum humidum & refrigerans & euchymum præscripsi, & sic perfectè curatus est & viuit adhuc qui fere leprosus erat.

Curatio septuagesima septima, Arthritidis.

DOminus Germanus de Poulastre ditissimus Mercator loci de Vignonet annos 60. natus arthritide laborauit per multos annos, & schiaticis doloribus atrocibus: quibus tandem victus aut mori aut sanari cupiens, permultos conuocauit medicos, vt malum tollerent, aut saltem mitigarent: Tentauit ergo permulta remedia, dietas resumptiuas, purgationes & balnea; sed hæc omnia frustra. Vocatus tãdem ego purgaui ipsum antimonio meo, in prima curatione descripto, viginti grana porrigendo in iusculo, & per sex dies continuaui purgationem, diem vnum interponendo: vngendo interim partes dolentes oleo

ceræ & esséria ossiũ humanorũ, descripta in primo lib. Myrothecij mei, cap. 10. in quo Capite habes methodum faciendi illam essentiam, & eius vsum. His solis medicamentis intrà illos sex dies curatus est, & quieuit omnino dolor ille acerbissimus, qui medicorum multorum opprobrium per multos annos fuit: Ne rediret autem dolor, cõsului ægrotanti vt singulis mensibus vteretur purgatione illa antimoniali in plenilunio, & semel in hebdomada sumeret arcani sanguinis mei guttulas quindecim in aqua cinnamomi: quod factitatum est, & perfectè sic curatus est, & viuit adhuc ab omni dolore arthritico & schiatico liber & incolumis.

Curatio septuagesima octaua, Atrocissimi doloris ventriculi, & inappetentiæ.

DOmina Francisca de Villeroux, ingenua puella & virgo honorãda Castrinouidarensis, annos nata 25. ob pallidos virginum colores, quos passa est per multum tẽpus, & ob paucas menstruas purgationes quibus titubantem, & labilem sanitatem adhuc sustinebat, incidit in deperditũ appetitum & dolorem ventriculi atrocissimum, quo cruciabatur diu noctúque, tam post pastum, quàm ante pastum. Vocatus ego vt malo succurrerẽ, malum suspicatus sum prouenire ex humoribus biliosis, acribus, & mordacibus, tunicis ventriculi adhærentibus: hi autẽ humores sunt species tartari vitriolati chimicorum; nec me

fefellit opinio; nam data drachma vna salis vitrioli præparati secundum artem nostram in Myrothecio descriptam, cum iusculo, vomuit quàmmaxima biliosa, viridia, amara maximè, & per sex dies passa est alui fluxum biliosum, seu tartareũ vitriolatum, absque tormine & intestinorum dolore, nec ventriculi: & sic perfectè curata est ab illo dolore atrocissimo, & rediјt appetitus & edẽdi summũ desiderium; viuit adhuc nubilis & ingenua puella.

Curatio septuagesima nona, Molæ.

PVella nobilis & ingenua valde, annos nata 35. cuius nomen & familiam tacere me decor medicus consulit, persuadet, & postulat Hippocraticum iusiurandum, anno 1626. apud Tolosates ab omnibus medicis & potissimum à Domino Queyratio in ciuitate Tolosana Medico, & Professore meritissimo, necnon clarissimo, tympãnite affecta iudicata fuit, ob signa apparẽtia, & historiam morbi ab ipsamet ægrotante recitatam, quæ omnia hepar affectum, refrigeratum, & obstructum manifestare videbantur: & quòd puellam honestam, & omnimodè castam, certissimè crederent (quod vnà cum ipsis ego ipse semper credidi, & semper credam) ob opinionem Galenicorum quamplurimorum molam, absque concubitu virili generari non posse existimantium, maluit semper Dominus Queyratius inclinare ad opinionem tympanitis, & scirrhi hepatis & lienis, quàm ad molæ suspicionem vllam. Ego verò cùm existimem molam generari ex sola imaginatione concubitus, esséque monstrum vi & potestate muliebris imaginatio-

nis productum & generatum; semen enim muliebre tunc temporis defertur in vterum, ibíque calore suo innato, & spiritibus mechanicis & archeis disponitur ad imperfectam illius monstri generationem, cùm ex imperfectione sua, hoc est est ex se solo nihil humani perfecti generare possit, quòd à Deo & natura nullo pacto ad generationem perfectam ex se solo destinatum sit, sed vnà cum virili semine permixtum, & in loco debito, & à natura destinato conclusum. Nec asserant Hippocratem huic opinioni repugnatnem lib. de morbis mulierum, & lib. de sterilibus, vbi eadem verba repetit his verbis: Mola verò generatur, cùm multi menses modicum semen & morbosum conceperint: nam ex verbis his colligi non potest, semen virile debere concurrere ad generationem molæ, modò semen muliebre & fœmineum adsit, sufficit, quod intellexisse Hippocratem, audacter & intrepidè assero; nam semen illud quod per vehementem imaginationem concubitus, & cupidinis ardorem, in somnijs in vterum defertur paucum est, & morbosum; nam à morbo producitur, quem Galenici incubum dicunt. Ex illo ergo semine pauco, & morboso, quod in incubo educitur, in puellis ætate valentibus, mola generatur; nec in præsenti morbo fefellit me opinio hæc, molam suspicatus, non tympanitem, ex motu in vtramque vteri partem, & ex elato, modò depresso vtero ex flatibus ex corruptione ortis: medicamenta discutientia molam dedi, & vterum aperientia: imprimis enemata validissima ex decocto matricalium in vino albo generoso facto inij-

ciēda curaui: deinde ſalem vitrioli in potionē dedi, vt ſurſum deorſúmq; deijciendo mola concuteretur, antimonio meo ſuperiùs citato deinde purgaui, vltimò tandem aquam cinnamomi ſtillatitij ad magnam quātitatem, vncias putà quatuor, cum drachma ſemiſſe eſſentiæ cariophyllorum, & guttulis viginti eſſentiæ ſabinæ ſumpſit, & illico poſt tres horas apertus eſt vterus, & fluxit ſanguis ſeroſus magna in quantitate: & deinde viridia multa & putrida valde, & tandem molæ quamplurimæ eiectæ ſunt magnitudine nucis vulgaris, & vna magnitudine nucis Indiæ, & eiuſdem figuræ, venulis infinitis ſcatens, rubei & liuidi coloris & carnoſæ ſubſtantiæ: Hæc autem omnia eiecta magno cum labore, & dolore fuerunt, non ſecus vt aſſolet fieri in legitimis, laudatis & perfectis partubus, imò crudeliorem & atrociorem dolorem partus molæ, quàm partus fœtus perfecti exiſtimo; cùm hic partus naturalis ſit, & ſecundum naturæ leges; ille verò præter naturam & criſis innaturalis, & potiſſimū cùm fiat vi & poteſtate medicamētorū, quæ extra tempus aliquando legitimum, vterum aperiunt, & quod intus eſt, concuſſo vtero foras pellunt, quod fieri non poteſt abſque violentia, & periculo ægrotātis: at cum morbus hic lethalis ſit, tentanda potius ſunt extrema remedia, quàm nulla, ex opinione Hippocratis & Celſi, quod factitatum eſt, cum felici & proſpero ſucceſſu in prædicta puella; nā viuit adhuc ſana, & ab omni morbo vindicata, teſtes ſunt infiniti Toloſates qui hiſtoriam morbi ſciunt, & viderunt curam in menſe Aprili, anno 1626.

Curatio octogesima, Disuriæ.

Reuerendius in Christo Pater Marguestaud, annos natus 70. pius ac deuotus Societatis Iesu Religiosus, postquam Tolosæ in Ecclesia diui Saturnini anno 1626. per totum quadragesimale tempus concionatus fuisset magna facundia, & maximo fructu, erectis ad Deum Tolosatum animis, dum discederet, Burdigalámque peteret, in oppido Verdũ dicto incidit in disuriam vrinæ difficultatem omnimodam, cui mederi & auxiliari non potuerunt medici conuocati. Periculũ tanti viri Tolosam illicò peruenit, & Religiosi patres eiusdem Societatis, remedia quærentes, venerunt tandem ad me tunc temporis Tolosæ degentem, historiámque morbi narrarũt, & remedia omnia quæ à medicis prudentibus & doctis præscripta fuerant, nihilominus inualida omnia, & absque solatio. Desperato ergo & morti quàm proximo propinandum dedi salem vitrioli in spiritu petroselini, & aqua cinnamomi dissolutum, ad quantitatem ʒ j. cuius haustu multa viridia amarà, narcotica, quæ spiritibus suis narcoticis facultatem vesicæ expultricem interimebant euomuit, & illicò multam quantitatem vrinæ reiecit; cum tamen antea nec algaria, nec purgationibus vllis, nec iulapijs vrinam discutientibus, nec vnguentis, nec linimentis, & reliquis alijs similibus potuerit vesicam suam exonerare: deinde vsus est per aliquod tempus spiritu tartari, spiritu vitrioli & cremore tartari, simul mixtis ad quantitatem minimam, & in iusculis suis permixtis & potatis,

potatis, curatus Deo dante est, & sanus viuit adhuc, etsi septuagenarius sit.

Curatio octuagesima prima, Maniæ.

EOdem anno curati sunt quatuor maniaci, sola antimonij mei supracitati purgatione, hebdomadatim facta, & assidua in iusculis,& potu ordinario essentiæ mercurij acidæ potione, vnà cũ nepéthe seu laudano Paracelsi: sumebant enim in singulis suis potionibus quæ ex simplici aqua fontis erant, guttulas decem essentiæ acidæ mercurij, cum tribus guttulis laudani; & hisce solis medicamentis spiritus mercurij vitæ ad cerebrum Palladísque arcem sublimatus, & alchoolisatus supra debitum & legitimum cerebri temperamentum, maniam causans & furorem, coagulatus est, & à subtilitate dimotus, ità vt ad naturalẽ redactus ordinem ad congruas & decentes vitæ humanæ actiones edendas compulsus sit intrà quadraginta dies, aut quinquaginta. Hanc essentiam acidam mercurij habes descriptam lib. 3. Myrothecij cap. de mercurio: Et hac eadem methodo curati sunt plusquam sexaginta maniaci, quorum nomina recensere mihi non licet si quis tamen medicorum hæc medicamenta præ manibus habeat, & maniacos in loco clauso detentos detineat, ne verbis suis copiosis, & motibus importunis fortiùs incalescant quàm postulat eorum cura, quæ in quiete & tranquillitate tum animi, tum cor-

poris consistit, certo certius curabit omnes maniacos.

Curatio octuagesima secunda, Vertiginis.

ANtonius Canut, Bibliopola Tolosas, anno eodem, annos natus 25. vertigine laborabat, nec vnquam curari potuit purgationibus vulgaribus & phlebotomia: curaui ipsum, eius corpore purgato, antimonio nostro supra citato, & essentijs thymi & succini albi, cum aqua cinnamomi permixtis ad quantitatem guttularum trium in ℥ j. aquæ cinnamomi stillatitiæ, & summo manè ieiuno ventriculo pota: deinde ad præseruationem singulis plenilunijs præscripsimus dosim antimonij nostri vnicam, quæ est, xvj. granorum quæ cum vino generoso exhibentur seruato regimine & custodia. Post hanc purgationem vtitur conserua vitæ, seu electuario vitali nostro, quod componitur vt superius diximus ex oleo cinnamomi, anisi, fœniculi, vitrioli, tinctura auri, sale margaritarum, & corallorum; moscho & ambaro, simul permixtis, obseruata vniuscuiusque dosi varia & diuersa, & omnibus amalgamatis, vnà cum cortice citri conditi tripla ad pondus omnium: hoc electuario vtitur ad præseruationem tanti mali post purgationem antimonialem nostram, & sic perfecte curatus est. Eodémque anno fecimus curationem eiusdem vertiginis aliam apud Tolosates similibus medicamentis.

Curatio octuagesima quarta, doloris Schiatici.

GErmanus de Polastre, Mercator nostræ regionis famosus, detentus fuit per sex menses in lecto paralyticus, à dolore schiatico: curaui ipsum antimonio nostro purgando ipsum per sex dies, vt pars tartari morbum causantis vi attractiua antimonij foras pelleretur: post purgationem hanc vsus est mercurio nostro diaphoretico rubeo, fixo, vt per sudores reliqua pars tartari euacuaretur quæ in synouijs residet, hoc est, in periostibus, & humoribus vitalibus, ex quibus immediatè partes nutriuntur: hi enim humores synouiæ dicuntur ab hermeticis medicis, & quia resident in periostio, ad ossa nutrienda, ideò synouias periostia dixi, termino vsus Galenico, ad maiorem intelligentiam: non quod synouia periostium sit, sed humor residens in periostio ad os nutriendum. In hoc ergo humore, sal pollens & vigens dolores illos atrocissimos causatur & efficit, & nî extinguatur vis illa, impossibile est medico dolorem arthriticum lenire; spiritus autem salis assumptus, & admotus acrimoniam salis balsami vitæ temperat, vnde in curatione arthritidis, & omnium eius specierum primas tenet, post purgationes antimoniales & mercuriales sudorificas, quæ per insensibilem transpirationem, salem illum superabundantem balsami naturalis foras eliciunt; nam sal balsami naturalis nostri, nunquam acrimoniam acquirit & causticandi

facultatem, modò benigno mercurij humore dissoluatur. Humidum ergo mercurij mineralis ab omni venenata qualitate priuatum, & ex acido in dulcem liquorem conuersum, arcanum est arthritici omnis doloris: his solis medicamentis curauimus prædictum Dominũ de Polastre sexagenarium, & viuit adhuc incolumis ab omni dolore.

Curatio octuagesima quĩta, febris Erraticæ.

DOminus Guinoel Douradou, Castrinouidarensis, Tolosæ degens & studens, annos natus 18. ob studij feruorẽ incidit in febrem quam Galenici erraticam dicunt, quòd typos, periodosq; & paroxismos non obseruet æquales; piger omnino ex summa diligentia factus, & somno diurno nocturnóq; sepultus, macilentus admodum potum & cibum fere omnem respuebat, febre lenta semper laborans, à pastu exacerbascente, hecticum desperatæ salutis iamiam iudicabat pater suus Castrinouidarensis Regius Consiliarius, cùm post tres purgationes antimoniales, & vnam ex sale vitrioli in aqua cinnamomi dissoluto, & post iulapia ex syrupo cerasorum acidorum, & spiritu vitrioli, & aqua rosacea, præscripta & assumpta factus est sanus, & ab omni suo morbo liber. Erat autem hæc febris tartarea mercurialis narcotica, in ventriculo sedem habens.

Curatio octuagesima sexta, Syncopes.

DOminus Stephanus de Monard, curatione 75. à fluxu sanguinis rerum curatus, anno

1626. die 12. mensis Maij: incidit in syncopem tribus horis post prandium, somno meridiano hac in die potissimum correptus, quod antecedentem noctem insomnem transegerat; à somno experrectus incidit in syncopem & animi deliquium, ex quo non potuit nec vino, nec spiritu vini, nec aqua cinnamomi extricari: hinc parentes Apoplecticum ipsum iudicantes, & conclamatum esse de salute eius, rogarunt me vt omni studio cura & labore illi auxilium ferrem. Curatus est vomitu pronocato, magna aquæ cinnamomi copia pota, & deinde refocillato ventriculo & cerebro arcano nostro pestis, ad quātitatem ℥ß præscripto, & assumpto. Componitur autem istud arcanum, ex extracto theriacali, extracto confectionis Alchermes, extracto limonum, malorum aurantiorum, extracto gentianæ, carlinæ, & Angelicæ, & tinctura auri & corallorum simul permixtis, & in vitro optimè clauso asseruatis additis nonnullis, granis moschi & ambari.

Curatio octuagesima septima, Catarrhi.

DOminus de Biscambi, Mercator Castrinouidarésis, anno 1626. in mense Maio, catarrho fuit affectus, & fere desperatus à medicis: curaui ipsum purgādo ter antimonio meo, per tres auroras subsequentes, & propinatis deinde sex iulapijs, ex decocto pectorali paratis, cum extracto limonum, & malorum aurantiorum, & extracto peoniæ cum spiritu vitrioli, & fumigio carabes albi

eundo cubitum: peractis quibus medicamentis intrà sex dies fuit ab omni febre liber & tussi, qua summopere premebatur.

Curatio octuagesima octaua, Morbillorum.

FRanciscus de Fabre filiolus meus, annos natus quatuor, anno eodem circa mensem Maij, tentatus fuit, & afflictus morbillis, cum febre violentissima, alui fluxu, & conuulsionibus fere perpetuis: vindicaui ipsum à pestilente illa febre, & lethalibus suis symptomatis antimonio meo sudorifico, quòd alij minerale bezoar dicunt, & Paracelsus vnicornu minerale, quo vsus est quotidie, ad quantitatem granorū viij. & in iusculis vsus est etiam arcano nostro pestis, ad quantitatem quatuor aut trium guttularum in iusculis. Arcanum autem istud pestis descripsimus, in curatione 86. superiori, & his solis medicamentis perfectè curatus est cùm tamen lethaliter laboraret; nam morbilli illi, quibus scatebat per totum corpus, nigri & liuidi erant, & febre violentissima, lethargo coniuncta per viginti & octo dies laborauit; nihilominus tamen saluum fecimus ipsum his solis medicamentis supracitatis, & infinitos alios infantulos similiter curauimus, similibus morbillis laborantes, hoc potissimum anno, in quo in infantulos & alios fere omnes qui non amplius tentati morbillis fuerant grassabatur hic morbus, cum periculo mortis, quorum quamplures liberauimus beneficio horum

supracitorum medicamentorum, diuino auxiliante numine.

Curatio octuagesima nona, Luis Venereæ.

QVamplurimi sunt qui medicamentis chymicis meis curati sunt perfectissimè ab hac lue, & infectione, qui nullo pacto ab ordinariis & vulgaribus medicamentis, diæta putà vulgari, decocto gaiaci, salsæ parillæ, & radicis Chinæ, & vnctione vniuersali vnguenti Neapolitani, & fumigio cinabrij potuerunt curari, qui solo frequenti vsu antimonij mei cathartici, hebdomadatim sumpti, & continuo vsu sulphuris rubei, ex antimonio & sublimato mercurio eliciti, quod & aliàs diximus minerale bezoar rubeum, seu antimonium rubeum sudorificum, quod modò fixetur, vires auri potabilis æquat. His solis medicamentis perfectissimam luis venereæ curam absoluimus, quamplurimis in subjectis, diuersis ætate & sexu, imò ipsos lactantes infantulos, eadem lue infectos, horum medicamentorum vsu, ab omni vitæ periculo vindicauimus, quorum nomina recensere iureiurando Hippocratico, prohibemur.

Curatio nonagesima, Lepræ.

NOn possum infames hos ægrotantes nominare, nondum enim publicos leprosos cura-

ui, ſed tantum tacitos, & qui nondum vulgo innotuerant, quod in his lepra non eſſet adhuc confirmata, ſed incipiens; atrocibus tamen adeò ſymptomatis concomitata, vt nî remediis malo obueniſſent, de ſanitate ipſorum conclamatum fuiſſet omnino: vidi enim iuuenem annos duodecim natum, à parentibus ſanis, & laudati ſanguinis, & balſami ortum, toto corpore ſcabie ſicca ſcatentem, nullo pure & ſanie ex ſcabie illa profluente; at ſiccis ſquâmis, veluti in capite ex tinea oriri ſolet, totum corpus penitus, ſola facie excepta, conſpurcabatur. Illum ipſum curaui antimonio meo purgatiuo, illius doſi de quidecim in quindecim dies iterata; & ſingulis aliis diebus ſumendo cochleare vnum tincturæ coralli, cum guttulis tribus tincturæ auri, ídque omne in iuſculo optimo. Intrà octo menſes curatus eſt perfectiſſimè, ab omni illa lue tartarea, quam Galenicè loquendo lepram dicere poſſumus.

Curatio nonageſima prima, Tumorum œdematoſorum circa cerebri emunctoria.

DOminus de Bonal, mercator Caſtrinouidarenſis, ob defluxiones frigidas humoris pituitoſi in colli glandulas, varios patiebatur tumores œdematoſos ſingulis annis, quamuis natus eſſet annos 40. ita vt ab omnibus ſcrofuloſus crederetur: curaui ipſum ab hac infirmitate, ſola purgatione bis in anno iterata antimonij mei, &

appoſitione emplaſtri calcinati magni Paracelſi, quod hanc ſuſcipit compoſitionem. ℞. Sulphuris balſami ℥ j. ceræ albæ ℥ vj. olei hypericonis ℥ j. mercurij præcipitati rubei & loti, ℥ j. terræ mortuæ colchotaris ℥ ß. miſce, reducantur in emplaſtri conſiſtentiam, cuius vſu curantur œdemata cuncta, & ſcrofuloſi tumores : nam virtute balſami ſulphuris, & olei hypericonis, ad pepaſmum & maturationem perducuntur, & virtute mercurij, & terræ vitrioli, ad cicatricem laudatam, vt multoties vidimus experientia.

Curatio nonageſima ſecunda, Lumbricorum.

FRanciſcus Faber, filius meus, annos natus 5. incidit in febriculam in qua modò frigus, modò calor exteriùs vigebant, & conuulſiones nonnullæ diuerſis horis : curaui ipſum vnica doſi antimonij mei, ad grana quatuor porrecti, & in aqua cinnamomi, vnà cum aqua abſynthij permixti, duabus horis à potione vomuit multos lumbricos : deinde vſus eſt per tres dies ſpiritu malorum aurantiorum, in aqua abſynthij, & perfectè curatus eſt.

Curatio nonageſima tertia, Luis venereæ in infantulo anno vno nato.

ANno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo ſeptimo, apud Caſtrinouidarenſes viguit &

grassata est lues illa, propter militum turmas quæ per totum ferè annum Castrinouidarij deguerunt & hybernarunt, ideoq; ex contagione multi infecti sunt, & præcipuè infantuli lac sugentes impurum, & hac lue contaminatum: curaui ego multos, & præcipuè infantulum vnum, anno vnico natum, sola frequenti dosi sæpius iterata per duos menses mercurij dulcis: hic mercurius paratur sequenti methodo. ℞. Mercurij optimè loti ℥ ij. auri optimi ʒ j. limetur subtilissimè aurum, aut in tenues bracteolas diducatur, & amalgametur cum mercurio loto: deinde recipe sublimati vulgaris ℥ ij. misceantur & incorporentur simul in mortario marmoreo, agitando simul, donec perfectè vniantur: ponantur deinde in ouo physico optimè clauso, ad sublimandum: puluis albus tenuis, vt farina, summum capitis oui petens reiiciendus, medius verò albicans, & scintillans, rutilánsque custodiendus est, & ter sublimandus, & in singulis sublimationibus ab illa farina fatua, seu puluere tenui superiùs dicto, vindicandus; quia venenosus est: hic mercurius verè dulcis est, luísque venereæ summum antidotum; purgat solùm inferiùs, & nulla molestia: huius mercurij frequenti vsu puerulos curaui multos, qui vlceribus venereis à capite vsque ad pedes, toti scatebant.

Curatio nonagesima quarta, Veneni incatamento sumpti.

CIrca annum 1615. in montibus Pyrenæis, fuit nobilis quædam mulier, quæ sagarum in-

cantamento pomum acceperat venenatum, à cuius eſu remanſit mulier illa per tres annos integros tabida, ſummo cum dolore ventriculi, & nauſea perpetua, abſque tamen vomitu vllo: multos conuocauit Medicos in conſilium, tum Ciuitatis Toloſæ, tum Monſpelij, vt ſanitatem amiſſam reſtituerent, ſed in vanum omnia; tabidam, & hecticam in vltimo gradu iudicabant omnes. Aduenit tandem vt ſaga illa, à qua pomum venenatum acceperat, mortis ſupplicio adiudicata fuerit, variis conuicta criminibus, palámque faſſa eſt ſe prædictam Dominam, & honeſtam mulierem pomo venenato, à Dæmone ſibi tradito, in incurabilem morbum perduxiſſe, nî ſummus Deus opem ferret. Itaque poſt mortem ſagæ illius, & notitiam ſui mali vocauit me, hiſtoriámque narrauit, dixítque mihi ſe ſemper in ventriculo ſentire motus varios, & diuerſos animalium quorumdam morſúſque eorumdem. Miſeram hanc ægrotantem benigniſſimis ego refocillaui verbis, animúmque titubantem; & de ſanitate deſpondentem ad quamdam ſpem ſalutis voto Virgini Mariæ facto reduxi: conſuluimus deinde, vt ſe Sacramentis Eccleſiæ Romanæ muniret, diuino puta Euchariſtiæ cibo: deinde dedimus medicamenta chymica ſequentia, diſſoluimus ſalem noſtrum vitrioli in aqua ſaluiæ & potandum dedimus, ſummo manè; à cuius ſumptione poſt duas horas vomuit nigra multa cum vero ſabulo nigro, & tandem vomuit ranam viuam ſquamoſam, maxima cum difficultate, & deliquio animi: ſequenti die iterata doſi eiuſdem ſalis vitrioli, vomuit eadem nigra & ſabuloſa, & tandem ſumma cum difficultate,

& animi deliquio, & virium proſtratione ſumma vomuit ſerpentem ſquamoſum paruulum, & crocodilum paruulum, magnitudine digiti & longitudine palmi: refocillata fuit potione aquæ cinnamomi, & potione aquæ theriacalis: & poſtquam vires collegit, à dolore ventriculi, & morſu ſe ſubleuatam eſſe dixit, & in dies deinde melius ſe habuit, & ſanitatem recuperauit priſtinam, habitúmque tabidum reliquit, recuperato viuido & florido corporis colore.

Curatio nonageſima quinta, Febris quotidianæ.

DOmina de la Roquette, vxor Domini de Megrin, incidit in febrem quotidianam, qua detenta fuit & afflicta per tres menſes continuos: deinde hepate frigefacto in tumorem œdematoſum pedum incidit, anno 1627. circa menſem Decembrem curata fuit à febre illa, & à tumore, vnica doſi antimonij mei; nihilominus tamen curari non potuit vnquam à medico ſuo clinico, quamplurimis adhibitis remedijs per tres illos menſes, at irrita fuerunt omnia, donec antimonium ſanitatem reſtitueret abſolutam.

Curatio nonageſima ſexta, Fiſtulæ.

FIlius Petri de Planti annos natus quatuor, paſſus eſt per duos annos integros fiſtulam in fe-

more dextro : tractatus fuit à chirurgo per sex menses, omni arte adhibita, at in vanum omnia tentata sunt, curaui ego tandé ipsum sequenti methodo. Imprimis purgaui ipsum antimonio meo, vt causas antecedentes tollerem; postquam autem ter aut quater purgatus fuit, fistulam aperuimus scalpello chirurgico, vt fundum eius, & basim videremus, eámque apertam oleo mercurij tetigimus & balsamo hypericonis & sulphuris ad cicatricem laudatam conduximus, & sic perfectè curatus est.

Curatio nonagesima septima, Scrofularum.

PEtrus de Fontes, paruulus puer annos natus 8. miser & pauper ex natiuitate sua & origine scrofulosus; curatus fuit hisce medicamentis: imprimis per tres dies purgauimus ipsum nostro antimonio datis granis decem singulis illis tribus diebus: deinde apposuimus collo, vbi erant scrofulæ vlceratæ nonnullæ, aliæ tantùm non vlceratæ, emplastrum magneticum Paracelsi, quod recipit auripigmenti & arcenici, ana ℥ j. sulphuris tantumdem & antimonij etiam vnciam alteram: tritis omnibus & bene permixtis in phialáque vitrea positis, & ad ignem liquatis per horam integram, fit inde massa nigra pellucida, quæ magnes est arcenicalis; huius triti optimè sumitur vncia vnica, & permiscetur emplastro de sulphure, & fit emplastrum mirum ad eradicandas absque dolore scrofulas, intrà quadraginta dies.

Hoc emplaſtro vſus ſum ad eradicandas has ſcrofulas, poſtquam chyſtes omnes eradicauimus: balſamo deinde ſulphuris vſi ſumus & ſæpiùs purgauimus ipſum antimonio noſtro, & ſic perfectè curauimus ipſum intrà tres menſes.

Curatio nonageſima octaua, Tumoris ſcirrhoſi.

DOminus d'Annete circa annũ 1626. in menſe Decembri incidit in defluxionem ad cerebri emunctorium dextrum, ibíq; factus eſt tumor durus, indolens & magnus. Vocatus in ipſo morbi initio, præcepi vt ſanguinem funderet ex baſilica brachij dextri ad quantitatem ℥ vij. Deinde purgaui ter antimonio meo, & emplaſtrum ſulphuris appoſui tumori, & pedetentim ſic euanuit per inſenſibilem tranſpirationem.

Curatio nonageſima nona, Eryſipelatis.

PLures quàm decem anno 1627. curauimus hoc affectu detentos ſequenti methodo. Mittebamus ſanguinem ex baſilica, ad quantitatem; viribus ægrotantium correſpondentem: deinde parti affectæ applicabamus butyrum ſaturni, & inlapia præſcribebamus ex aqua roſacea & ſyrupo violaceo recenti, cum guttulis nonnullis olei vitrioli, & ſic perfectè curati ſunt omnes.

Curatio Centesima, & vltima huius Centuriæ, febris Malignæ.

DOminus de la Ville, anteambulo Curiæ, nostræ ciuitatis incidit anno 1627. mense Martio in febrem malignam grauissimis concomitatam symptomatis; erant enim maculæ rubeæ per totum corpus, sopor grandis, membrorum omnium dolor profundus, & acutissimus in sinistro latere, cum quadam expuitione biliosa, inquietudines summæ, & lentus alui fluxus, cum grauissima febre: curauimus ipsum sequenti methodo. Imprimis eiecto enemate emollienti, & refrigeranti misimus sanguinem tertio & quinto die ad quantitatem vnciarum octo singulis vicibus: deinde vsi fumus Iulapijs Alexandrinis oleo vitrioli alteratis, cum spiritu limonum; demum appropinquante die septimo antimonium sudorificum nostrum, quod vnicornu minerale & bezoart nominamus dedimus, ad quantitatem granorum quindecim cum syrupo limonum & aqua cinnamomi, & die septimo oborto copioso sudore perfectè curatus fuit, & ab omni febre liber die nono.

Conclusio Centuriæ.

DEdissem Centurias nonnullas alias ægrotorum, qui omnes fuerunt curati medicamentis chymicis, ad laudem & gloriam chymicæ artis nî certo certius scirem hanc solam Centuriam suf-

ficere, ad tremulos animos & eos omnes qui timent ſanitatem ſuam Chymicis committere refocillandos, & omnino confirmandos, ne amplius timeant: imò confidentius hauriant pocula chymica, vt pote ſalubriora, & palato gratioſiora. Valete igitur amici Lectores, ſpero me breui daturum in gratiam veſtrûm, Theologiam chymicam, in qua & ſanitas, tum corporis, tum animæ ipſius, chymia duce poterit haberi: faueat operi diuinum auxilium, & vos plaudite.

FINIS.

INDEX CAPITVM QVÆ IN HISCE NOVEM LIBRIS MYROTHECII Chymici continentur.

Liber primus sequentia tractat Capita, & prior numerus Caput: posterior paginam enunciabit.

LIBER SECVNDVS.

LIBER TERTIVS.

LIBER QVARTVS.

LIBER QVINTVS.

LIBER SEXTVS.

LIBER SEPTIMVS.

LIBER OCTAVVS.

LIBER NONVS ET VLTIMVS.

F I N I S.

INDEX RERVM NOTABILIVM, ET CVRATIONVM insignium.

A

E

F

G

H

I

L

M

Metallo-

N

O

P

R

S

T

V

FINIS.

EXTRAICT DV PRIVILEGE DV ROY.

PAr grace & priuilege du Roy du vingt-quatriesme Ianuier 1624. seelé du grand seau en cire jaune, signé par le Conseil DE FONTAINES. Il est permis à PIERRE BOSC, Marchand Libraire juré en Tolose, d'imprimer ou faire imprimer, vendre & distribuer par tout son Royaume, vn liure intitulé *Myrothecium Spagyricum, seu Pharmacopœa Chymica: Auctore PETRO IOANNE FABRO, Castrinouidarensi Doctore Medico, ac Philosopho Monspeliensi,* sans que autre que ledit Bosc, ou ayans droict de luy, le puissent imprimer ou faire imprimer, vendre ou distribuer, iusques au terme de dix ans, à compter du jour & datte de l'impression dudit liure finie: & ce sur peine de confiscation des exemplaires qui seront trouuez auoir esté contrefaits sur l'impression dudit Bosc, & d'amende arbitraire.

Par le Conseil,

DE FONTAINES.

Acheué d'imprimer le dixiesme de Feurier mil six cens vingt & huict, par NICOLAS D'ESTEY.

+ 11